

การถ่ายภาพประกอบหนังสือเรื่อง “สุนทรียะแห่งความเหงา”

EDITORIAL PHOTOGRAPHY TITLED “THE AESTHETICS OF LONELINESS”

ปรีดา ลดาพงษ์ประเสริฐ

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการถ่ายภาพ ภาควิชาศิลปะศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2559

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การถ่ายภาพประกอบหนังสือเรื่อง “สุนทรียะแห่งความเหงา”

EDITORIAL PHOTOGRAPHY TITLED “THE AESTHETICS OF LONELINESS”

นาย ปรีดา ลดาพงษ์ประเสริฐ

MR.PREEDA LADAPONGPRASERT

ภาควิชานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการถ่ายภาพ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์.....วันที่ 30/05/60

(อาจารย์วิรุจน์ท์ ชิตเดชะ)

หัวข้อศิลปนิพนธ์	การถ่ายภาพประกอบหนังสือ เรื่อง “ สุนทรียะแห่งความเหงา ” EDITORIAL PHOTOGRAPHY TITLED “ THE AESTHETICS OF LONELINESS “
ชื่อ	นายปรีดา ลดาพงษ์ประเสริฐ
สาขาวิชา	การถ่ายภาพ
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2559
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์วิรุจน์ท์ ชิตเดชะ

บทคัดย่อ

“สุนทรียะแห่งความเหงา” เป็นหนังสือแนวเรื่องสั้นทั่วไป เขียนโดย วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ ซึ่งเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ได้สะท้อนภาพของความเหงาในบริบทของสังคมเมืองยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีสื่อสารมากมาย หากแต่ไม่สามารถเติมเต็มความว่างเปล่าในใจมนุษย์ได้เลย

หลังจากข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้วจึงเกิดแรงบันดาลใจการนำเรื่องราวต่างๆภายในหนังสือมาตีความในแง่มุมใหม่และพัฒนาไปรูปแบบของของการถ่ายภาพประกอบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบรรยากาศและอารมณ์ของเนื้อหาในแต่ละบท ในมุมมองที่สวยงามและแปลกใหม่กว่าเดิม โดยเทคนิค digital collage หรือตัดปะภาพถ่ายในคอมพิวเตอร์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการเล่าเรื่องของผู้เขียนซึ่งเป็นเรื่องราวทับซ้อนกันในอดีตและถูกตัดต่อเติมแต่งด้วยจินตนาการมากมาย เกิดเป็นภาพเหนือจริงที่ซ้อนภาพจริงต่างๆเอาไว้และใช้โทนสีที่สื่อถึงอดีต ความเหงาและเทคโนโลยี มาช่วยให้ภาพถ่ายมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งชิ้นงานจะประกอบไปด้วย ผลงานภาพถ่ายเทคนิค digital collage ขนาด A2 จำนวน 24 รูป โดยแบ่งออกเป็นภาพประกอบบทความ 22 รูป และปกหน้า-หลัง อีก 2 รูป ทั้งหมดนี้เพื่อให้ภาพรวมของหนังสือเล่มนี้ออกมามีความสวยงาม น่าสนใจและดึงดูดผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอบคุณครอบครัว คุณพ่อ คุณแม่ คุณป้า พี่ชาย ที่สนับสนุนทั้งกำลังทรัพย์ และกำลังใจแก่ข้าพเจ้าเสมอมา

ขอบคุณอาจารย์วิรุณันท์ ที่คอยให้คำปรึกษา คอยแนะนำ ใส่ใจลูกศิษย์เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าจะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาและต่อยอดสร้างสรรค์ผลงานดีๆในอนาคตต่อไป

ขอบคุณอาจารย์สาขาการถ่ายภาพทุกท่านที่มอบความรู้ให้ตลอดสี่ปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้าจะน้อมรับทุกคำติชมเพื่อนำไปพัฒนาตัวเองต่อไปในภายภาคหน้า

ขอบคุณ โป๊ป เต๋ เสือ ใหม่ ออม กาน เท่ ไปป์ ชิน พี ป่าน ที่มาร่วมแฉะเวียนเป็นนายแบบและนางแบบให้ข้าพเจ้าถ่ายงานชุดนี้

ขอบคุณมันสำหรับอุปกรณ์ประกอบฉากสุดเลอค่าราคาสูงที่ให้ข้าพเจ้ายืม

ขอบคุณต่าย อุ้มบุญ ป่าน ยาย(มุก) ที่ช่วยจัดการพื้นที่จัดแสดงและช่วยเก็บงานให้ข้าพเจ้าเป็นอย่างดี

ขอบคุณเพื่อนๆชาวโพโต้ทุกคนที่มาสร้างสีสันชีวิตให้ข้าพเจ้าในร่วมหลายตลอดสี่ปี

ขอบคุณพี่อ่อง วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ ที่เขียนหนังสือดีๆแบบนี้ออกมาจนเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าตัดสินใจทำภาพประกอบชุดนี้ขึ้นมาจนสำเร็จเสร็จสมบูรณ์

ขอบคุณไซเพีย คอปโปลา , ห่วง กาไว, สไปก์ จอห์น ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์คุณภาพและทำให้ข้าพเจ้าเห็นภาพสะท้อนความรู้สึกเหงาและโดดเดี่ยวของตัวเองชัดเจนยิ่งขึ้น จนกลายมาเป็นแรงบันดาลใจสำคัญสำหรับการทำศิลปนิพนธ์ชิ้นนี้

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณคนรู้จักและคนเคยรู้จักหลายคนทั้งในโลกออนไลน์และออฟไลน์ ที่ทำให้ข้าพเจ้ามีประสบการณ์ร่วมไปกับเนื้อหาหนังสือเล่มนี้

และได้เข้าใจว่าความสัมพันธ์ในเครือข่ายโลกเสมือนเป็นอย่างไร ยินดีที่ได้รู้จัก ยินดีที่เคยรู้จัก

ขอบคุณที่เคยผ่านเข้ามาให้ได้รู้จักกัน ข้าพเจ้าจะเก็บไว้ระลึกถึงตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพประกอบ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 แนวคิดในการสร้างสรรค์	1
1.3 จุดประสงค์ของโครงการ	2
1.4 ประเด็นในการศึกษา	2
1.5 ขอบเขตของการสร้างสรรค์	2
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	3
2.1 Editorial photography	3
2.2 Non-fiction (วรรณกรรมสารคดี)	3
2.3 ภาพประกอบสิ่งพิมพ์ (editorial illustration)	4
2.4 ที่มาของเทคนิคตัดปะ (collage)	5
2.5 ที่มาของเทคนิค Photomontage	10
2.6 กำเนิดเทคนิค digital collage	14
2.7 การจัดวางภาพในงาน collage ประเภท photomontage	16
2.8 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม	18
2.9 ศิลปินที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์	23
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน	27
3.1 ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง (sketch)	27
3.2 ขั้นตอนถ่ายภาพสำหรับนำไปใช้ในเทคนิค digital collage	40
3.3 ขั้นตอนตัดปะภาพถ่ายด้วยเทคนิค digital collage	49

	หน้า
บทที่ 4 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์	53
4.1 ผลงานเสร็จสมบูรณ์ทั้ง 24 ภาพ	53
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	77
5.1 สรุปผลการทำงาน	77
5.2 ปัญหาที่เกิดขึ้น	77
5.3 แนวทางการแก้ไข	77
5.4 ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	78
ประวัติผู้เขียน	79

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
2.1	งานตัดปะกระดาษสีต่างๆเป็นรูปดอกไม้ ของ Mary Delany	7
2.2	ผลงานศิลปะของ Pablo Picasso, Still Life with Chair Caning, 1912	8
2.3	"The Two Ways of Life" (1857)/ Oscar Gustave Rejlander	11
2.4	ผลงาน photomontage ของ John Heartfield	12
2.5	ผลงาน photomontage ของ Alexander Rodchenko	13
2.6	ผลงานของ Richard Hamilton	14
2.7	ตัวอย่างผลงานเทคนิค digital collage	15
2.8	ตัวอย่างงาน photomontage ในลักษณะภาพรวมเดี่ยวที่ทับซ้อนกัน	16
2.9	ตัวอย่างงาน photomontage ในลักษณะภาพรวมเดี่ยวแบบแบ่งช่อง	16
2.10	ตัวอย่างงาน photomontage ในลักษณะภาพรวมหลายภาพที่ทับซ้อนกัน	17
2.11	ตัวอย่างงาน photomontage ในลักษณะภาพรวมหลายภาพแบบแบ่งช่อง	17
2.12	ปกหนังสือ “สุนทรียะแห่งความเหงา”	18
2.13	Nighthawk / Edward Hopper (1942)	23
2.14	Night Windows / Edward Hopper (1928)	24
2.15	Absent From Self / Pia Hakko	25
2.16	Love And Hate / Pia Hakko	26
3.1	ภาพร่างประกอบบทที่ 1 “เมืองหลวง”	27
3.2	ภาพร่างประกอบบทที่ 2 “แผ่นดินวิบัติของแม่”	28
3.3	ภาพร่างประกอบบทที่ 3 “The Social Network”	28
3.4	ภาพร่างประกอบบทที่ 4 “Sense of Touch”	29
3.5	ภาพร่างประกอบบทที่ 5 “เหตุเกิดจากความเหงา”	29
3.6	ภาพร่างประกอบบทที่ 6 “ The @esthetics of Loneliness”	30
3.7	ภาพร่างประกอบบทที่ 7 “Mob 2.0”	30
3.8	ภาพร่างประกอบบทที่ 8 “Follow Me”	31

ภาพที่		หน้า
3.113 – 3.118	ภาพพื้นผิววัสดุและธรรมชาติที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage	47
3.119 – 3.122	ภาพสัญญาณแบบ analog และสัญลักษณ์ต่างๆในคอมพิวเตอร์	48
3.123 – 3.129	ขั้นตอนการตัดปะภาพถ่ายโดยใช้โปรแกรม Adobe Photoshop	49
4.1	ผลงานจริง บทที่ 1 “เมืองหลวง”	53
4.2	ผลงานจริง บทที่ 2 “แผ่นทีวีดีของแม่”	54
4.3	ผลงานจริง บทที่ 3 “The Social Network”	55
4.4	ผลงานจริง บทที่ 4 “Sense of Touch”	56
4.5	ผลงานจริง บทที่ 5 “เหตุเกิดจากความเหงา”	57
4.6	ผลงานจริง บทที่ 6 “The @esthetics of Loneliness”	58
4.7	ผลงานจริง บทที่ 7 “Mob 2.0”	59
4.8	ผลงานจริง บทที่ 8 “Follow Me”	60
4.9	ผลงานจริง บทที่ 9 “63 ล้านพิกเซล”	61
4.10	ผลงานจริง บทที่ 10 “Cognitive Dissonance”	62
4.11	ผลงานจริง บทที่ 11 “The Happy Wonder Ring”	63
4.12	ผลงานจริง บทที่ 12 “24”	64
4.13	ผลงานจริง บทที่ 13 “คนอย่างกูไม่มีอะไรจะเสียอยู่แล้ว มึงจะเลิกกับกูมั๊ย!?”	65
4.14	ผลงานจริง บทที่ 14 “กอสซิป”	66
4.15	ผลงานจริง บทที่ 15 “ขอ-เชื่อ-รับ”	67
4.16	ผลงานจริง บทที่ 16 “We don’t stop to help , we stop to look.”	68
4.17	ผลงานจริง บทที่ 17 “คุณกำลังคิดอะไรอยู่?”	69
4.18	ผลงานจริง บทที่ 18 “นักคิดนักเขียน”	70
4.19	ผลงานจริง บทที่ 19 “เฟรมผ้าใบ”	71
4.20	ผลงานจริง บทที่ 20 “ฆาตกรต่อเนื่อง”	72
4.21	ผลงานจริง บทที่ 21 “เป็นมิตรกับตัวเอง”	73
4.22	ผลงานจริง บทที่ 22 “ความรัก”	74
4.23	ผลงานจริง ปกหนังสือด้านหน้า	75
4.24	ผลงานจริง ปกหนังสือด้านหลัง	76

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

แรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์ส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ใช้ชีวิตในสังคมเมืองใหญ่มายาวนาน และมักใช้เวลาส่วนใหญ่กับการอยู่กับตัวเอง เดินทางหรือทำกิจกรรมต่างๆด้วยตัวคนเดียว อยู่บ่อยครั้ง จนในบางครั้งก็รู้สึกถึงความเปลี่ยวเหงา ความแปลกแยก ความห่างเหินจากผู้คนมากมายที่แวดล้อมรอบกาย ซึ่งเป็นเรื่องปกติอยู่แล้วในสังคมเมืองที่ผู้คนส่วนใหญ่ยึดแนวทางปัจเจกนิยมในการใช้ชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคนี้ที่เทคโนโลยีโซเชียลมีเดีย ทำให้ทุกคนสามารถติดต่อสื่อสารกัน ได้ง่ายขึ้น แต่สิ่งเหล่านี้กลับทำให้ข้าพเจ้ายังรู้สึกเห็นห่างจากผู้อื่นในโลกของความเป็นจริง

จนกระทั่งมีโอกาสได้อ่านหนังสือ “The Aesthetics of Loneliness สุนทรียะแห่งความเหงา” (วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ) ข้าพเจ้ารู้สึกวาทความในหนังสือเล่มนี้มีความน่าสนใจอย่างยิ่ง

ในการถ่ายทอด แง่มุมต่างๆ ของความเหงาในสายตาของคนเมืองสมัยใหม่ ผู้เขียนสะท้อนสภาพสังคมที่เจ็บป่วย ซึ่งถูกขับเคลื่อนด้วยความพยายามของมนุษย์ที่ต้องการเติมเต็มความว่างเปล่าภายในใจ (ที่ไม่มีวันเต็ม) ไม่ว่าจะผ่านวัตถุใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ การสื่อสารใหม่ๆ หรือแม้แต่การต่อสู้กับด้านอ่อนแอในจิตใจของตนเอง

หนังสือเล่มนี้จริงเป็นเหมือนเงาสะท้อน ให้ข้าพเจ้าเห็นความเหงาภายในเบื้องลึกจิตใจตนเอง ในแง่มุมที่ลึกซึ้งกว่าเดิมจึงเกิดเป็นแนวคิดในการถ่ายภาพประกอบสำหรับหนังสือเล่มนี้เพื่อช่วยเหลือเรื่องและส่งเสริมเนื้อหาต่างๆภายในเล่มให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

1.2 แนวคิดในการสร้างสรรค์

เพื่ออธิบายความรู้สึกเหงา โดดเดี่ยว แยกแยก ในสังคมเมืองสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยี สื่อสารหลายช่องทาง เล่าเรื่องที่สอดคล้องและส่งเสริมกับประเด็นต่างๆ ในบทความ โดยใช้เทคนิค ดิจิทัลคอลลาจซึ่งอ้างอิงมาจากเทคนิค Photomontage ในยุคอดีต มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่าย กลายเป็นองค์ประกอบที่มีความทับซ้อนหรือแบ่งแยกกันเพื่อให้เกิดความหมายในเชิงสัญลักษณ์ สื่อถึงความโดดเดี่ยว ความแปลกแยก ในสภาพแวดล้อมต่างๆ ของสังคมเมืองสมัยใหม่

1.3 จุดประสงค์ของโครงการ

ศึกษาการถ่ายภาพในเชิงเล่าเรื่องเพื่อใช้ประกอบหนังสือเล่มนี้โดยใช้แนวคิดและเทคนิคในเชิงศิลปะมาส่งเสริมภาพถ่ายให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้นและสามารถสื่อถึงประเด็นโดยรวมของบทความในแต่ละส่วนให้แก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน

1.4 ประเด็นในการศึกษา

- 1.4.1 ภาพถ่ายประกอบบทความ (editorial photography)
- 1.4.2 ที่มาของเทคนิค photomontage
- 1.4.3 แนวคิดการประยุกต์ใช้เทคนิค digital photomontage
- 1.4.4 การจับใจความสำคัญของบทความ
- 1.4.5 การจัดวางภาพประกอบในรูปแบบบทความให้เหมาะสม

1.5 ขอบเขตของการสร้างสรรค์

- 1.5.1 กล้อง Canon 60 D และ Lens ระยะ 18-135 mm , 50 mm, 85 mm
- 1.5.2 ขาดังกล้อง
- 1.5.3 ภาพถ่ายประกอบหนังสือ(บทความจำนวน 205 หน้า)
จำนวน 24 ภาพ จากบทความ 22 บท ในหนังสือ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ฝึกการเล่าเรื่องผ่านภาษาภาพ
- 1.6.2 ทักษะการประยุกต์ใช้ภาพถ่ายกับการตัดต่อภาพในคอมพิวเตอร์
- 1.6.3 ได้เรียนรู้กระบวนการคิดและเทคนิค photomontage
- 1.6.4 เรียนรู้กระบวนการนำภาพถ่ายมาใช้ในสื่อสิ่งพิมพ์
- 1.6.5 เป็นสื่อเพื่อช่วยให้ผู้คนตระหนักและเข้าใจถึงความเหงามในสังคมสมัยใหม่มากขึ้น

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

2.1 Editorial photography

Editorial Photography เป็นความหมายของแนวของการถ่ายภาพทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายภาพในรูปแบบ ของ Photojournalism, Fashion, Portrait, Sports, Landscape, Corporate, Advertising, Fine Art หรือว่าภาพ ประเภท Commercial อื่นๆ เพื่อนำไปใช้กับบทความหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ ภาพ (ได้รับโจทย์ มาแล้วไป ถ่ายเพื่อนำมาใช้กับงานนั้นๆ) การใช้คำว่า Editorial ก็เพื่อเป็นการ แยกแยะให้เข้าใจว่าการถ่าย ภาพแนว Editorial ไม่ใช่เป็นการถ่ายภาพแนวอื่นๆ ดังที่กล่าวมา เพราะแนวทางในการถ่ายภาพและการนำไปใช้งานจะแตกต่างกัน

ความจริงแล้วการถ่ายภาพแนว Editorial นี้จะมีส่วนคล้ายกับการถ่ายแนว Advertising อยู่มากในขณะที่ Advertising จะถูกตีกรอบด้วยกฎเกณฑ์ ด้วยกฎหมายและด้วยแนวทางที่ชัดเจนในเรื่องของ composition , การโฟกัสและ การนำเสนอ ภาพแนว Editorial จะมีความเป็นอิสระกว่าในทุกอย่าง สิ่งที่ภาพแนวนี้จะต้องผลิตและนำเสนอให้ได้คือจะต้องเป็นภาพที่สวยงามและน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นอะไรก็ตามเนื่องจากไม่ใช่ เป็นการถ่ายภาพเพื่อใช้ในการโฆษณา จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องเสนอความจริงทั้งหมดหรือทุกด้านเสมอไป

ภาพที่เห็นในหนังสือคู่มือทำอาหาร หรือภาพประกอบบทความเกี่ยวกับอาหารที่ได้รับการตีพิมพ์ในนิตยสาร ก็คือภาพแนวนี้ ในส่วนภาพวิวทิวทัศน์ที่ประกอบบทความเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ในนิตยสารท่องเที่ยว หรือภาพเสื้อผ้าเครื่องประดับต่างๆในนิตยสารที่เกี่ยวกับแฟชั่นก็คือภาพแนวนี้เช่นกัน

2.2 Non-fiction (วรรณกรรมสารคดี)

เป็นงานเขียนหรือวรรณกรรมร้อยแก้วในลักษณะตรงข้ามกับกับบันเทิงคดี (Fiction) เป็นงานมุ่งให้สาระ ความรู้ แก่ผู้อ่านเป็นเบื้องต้น มีความเพลิดเพลินเป็นเบื้องหลัง ที่มุ่งแสดงถึงความรู้

ความคิด ความจริง และ เหตุผลเป็นสำคัญ อาจเขียนเชิงอธิบายเชิงวิจารณ์เชิงแนะนำสั่งสอน เป็นต้น แม้ว่าจะเขียนสารคดีจะมุ่ง ให้ความรู้ ข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ แต่ก็ยากที่จะ ตัดสินได้ว่างานเขียนชิ้นไหนที่ไม่ใช่ ประเภทสารคดี โดยวรรณกรรมประเภทนี้จะมีลักษณะดังนี้

2.2.1 การเสนอข้อมูลหรือเนื้อหาสาระเป็นข้อเท็จจริงโดยเน้นเนื้อหาสาระบ่งบอกเรื่องราว เหตุการณ์ ตัวบุคคล สถานที่ ต้องเป็นข้อเท็จจริง (fact) และยังเป็น การเสนอข้อมูลที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษา สังเกต สืบสวน วิเคราะห์ ติความเป็นอย่างดีแล้ว

2.2.2 มีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลินในการอ่าน เป็นสองส่วน ที่แยกกันไม่ได้

2.2.3 การเขียนสารคดีอาจใช้จินตนาการประกอบได้ (อาจมีหรือไม่มีก็ได้) เป็นการสร้างภาพ ตามความนึกคิดที่ เกิดจากอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียน เป็นการสร้างภาพที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ และสังเกตจากข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

2.2.4 สารคดีต้องเป็นงานเขียนที่สร้างสรรค์ เป็นการนำเสนอความคิดเห็นและทัศนะที่เป็น ประโยชน์แก่ผู้อ่านโดยทั่วไป มิใช่สร้างสรรค์ให้แก่บุคคลใดโดยเฉพาะ

2.3 “ภาพประกอบสิ่งพิมพ์” (editorial illustration)

ภาพประกอบสิ่งพิมพ์ หมายถึงเนื้อหาส่วนที่เป็นภาพที่ปรากฏในเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ นอกเหนือ จากเนื้อหาข้อความที่เป็นตัวอักษร ภาพเหล่านี้อาจเป็นภาพวาดหรือ ภาพถ่ายก็ได้ และยังสามารถไปถึง การใช้ภาพ กราฟิกต่างๆ เช่น จุด เส้น สี แถบกราฟิกหรือ ภาพลายเส้น เรขาคณิตอื่นๆ ที่ใช้ในการตกแต่ง สิ่งพิมพ์อีกด้วย

ภาพประกอบมีความสำคัญต่อสิ่งพิมพ์มากโดยเฉพาะในด้านการสื่อความหมายและการถ่ายทอด ความรู้ด้าน วิชาการเพราะภาพประกอบสามารถให้รายละเอียดและความเหมือนจริงเหนือคำบรรยาย ให้ความสวยงาม และความประทับใจหรือใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง

ความสำคัญของภาพประกอบสิ่งพิมพ์มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

2.3.1 ใช้สร้างความเข้าใจ

การอธิบายถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดบางครั้งตัวอักษรก็มีข้อจำกัดที่จะบ่งบอกถึงสิ่งที่อธิบายนั้นว่าเป็น อย่างไรในบาง กรณีแม้ว่าผู้บรรยายจะมีความสามารถในการใช้ถ้อยคำมากสักเพียงใดก็ไม่อาจทำให้เกิด

ความเข้าใจได้โดยง่าย เช่น การจะอธิบายความแตกต่างระหว่างม้ากับลาให้กับคนที่ไม่เคยเห็นสัตว์ทั้งสองชนิดนี้

2.3.2 ใช้เสริมความเข้าใจ

การนำภาพประกอบมาใช้ในกรณีที่ข้อความสามารถสร้างความเข้าใจได้ระดับหนึ่งแล้วแต่ยังไม่ชัดเจนจึง จำเป็นต้องใช้ภาพประกอบเพื่อเสริมความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การอธิบายพุทธลักษณะของพระพุทธ รูปสมัยต่างๆถ้ามีภาพประกอบเพื่อเสริมความเข้าใจในรายละเอียดเพิ่มเติมก็จะทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

2.3.3 ใช้เป็นหลักฐานเพื่อปกป้องบุคคล

ในการปกป้องถึงตัวบุคคล ไม่อาจใช้ข้อความอธิบายให้เห็นภาพหรือเข้าใจได้ว่าบุคคลผู้นั้นมีหน้าตาเป็นอย่างไร แต่ถ้าพิมพ์ภาพลงแล้วบอกชื่อ ผู้ที่เห็นก็จะรู้จักและจดจำได้ทันที

2.3.4 ใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงหรือแสดง เหตุการณ์

ภาพประกอบสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบคำบรรยายในกรณีเหตุการณ์นั้นสำคัญขนาดต้องบันทึก เป็นประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์นั้นต้องการความรวดเร็วเพื่อการนำเสนอเป็นภาพข่าวลงในสื่อสารมวลชนต่างๆ เป็นบอกเล่าเหตุการณ์ให้เข้าใจโดยง่าย

2.3.5 ใช้ตกแต่งหน้าสิ่งพิมพ์

ภาพประกอบช่วยให้สิ่งพิมพ์สวยงามน่าอ่านมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีการถ่ายภาพ ตกแต่งภาพ และการพิมพ์ ในปัจจุบัน เอื้ออำนวยให้การทำงานกับภาพประกอบสะดวกยิ่งขึ้น การถ่ายภาพทำได้ง่ายขึ้นลดขั้นตอนการ ตกแต่งภาพลงใช้เวลาอันน้อยลง

2.4 ที่มาของเทคนิคตัดปะ (collage)

collage เป็นคำในภาษาฝรั่งเศส แปลว่า ปิดปะ , การติด งานประเภทหนึ่งเป็นการผสมผสานเข้าด้วยกันระหว่างวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษ ผ้า เซอิก ทราย สิ่งพิมพ์ หรือภาพถ่ายปิดปะลงบนพื้นผิวเรียบหรือโครงสร้างสามมิติบางอย่าง ด้วยการจัดองค์ประกอบของวัสดุดังกล่าวเข้ากับการระบายสี งานศิลปะเทคนิคนี้ เป็นงานที่อยู่กึ่งกลางระหว่างจิตรกรรมกับประติมากรรมแบบนูนต่ำ (Bas-relief)

- ถ้าเป็นการนำเอาเศษโลหะหรือชิ้นส่วนเล็กๆของเครื่องจักรมาปะติดเข้าด้วยกัน เป็นองค์ประกอบเรียกว่า “Assemblege” มาจากภาษาฝรั่งเศสแปลว่ารวบรวม กรรมวิธีนี้อาจเรียกว่า ศิลปสามมิติในพื้นที่สองมิติ ซึ่งหลีกเลี่ยงจากคำว่า Bas-relief หรือภาพนูนต่ำนั่นเอง

- สำหรับการนำเอารูปภาพต่างๆมาปะติดเป็นองค์ประกอบในภาพเดียวกัน เรียกว่า Montage ถ้าเอาภาพถ่ายมาจัดติดซ้อนกันอาจมีพื้นที่หลังไม่กลมกลืนกัน (Incongruous Background) ก็ได้ งานประเภทนี้เรียกว่า “Photomontage”

2.4.1 ประวัติศาสตร์งาน collage ในช่วงเริ่มต้น

- เทคนิค collage ถูกใช้ครั้งแรกในประวัติศาสตร์เมื่อราว 200ปี ก่อนคริสตกาล เริ่มจากการประดิษฐ์กระดาษ เป็นครั้งแรกของโลกในประเทศจีน แต่อย่างไรก็ตามเทคนิคนี้ยังไม่ค่อยเป็นที่นิยมเท่าไรนัก

- คริสต์ศตวรรษที่ 10 ในประเทศญี่ปุ่นมีการนำกระดาษติดภาพประยุกต์ ใช้กับการประดิษฐ์ตัวอักษรในงานเขียนกวี

- คริสต์ศตวรรษที่ 13 เทคนิค collage เริ่มปรากฏให้เห็นในแถบยุโรป ยุคนั้นมีการใช้แผ่นทองคำเปลวนำมาประยุกต์ใช้กับศิลปะในมหาวิหารแนวโกธิค (Gothic)

- คริสต์ศตวรรษที่ 15-16 ในยุโรปเริ่มมีการนำเพชรพลอย, โลหะล้ำค่ามาประยุกต์ใช้กับภาพศิลปะทางศาสนา

- คริสต์ศตวรรษที่ 18 ต้นแบบของงานศิลปะที่เน้นเทคนิค collage ถูกค้นพบในงานของ Mary Delany ซึ่งมีการใช้เทคนิคตัดปะเพื่อสร้างองค์ประกอบภาพอย่างชัดเจน

- คริสต์ศตวรรษที่ 19 มีการนำเทคนิค collage มาใช้กับการประดิษฐ์ของที่ระลึก (เช่น อัลบั้มสะสมภาพ) และนำมาใช้กับหนังสือ (เช่น หนังสือของ Hans Christian Andersen, Carl Spitzweg เป็นต้น)

หลายสถาบันมักอ้างถึงจุดเริ่มต้นของแนวคิด collage ว่ามาจากสองศิลปินชื่อดัง Picasso และ Braque ในช่วงปี ค.ศ.1912 แต่อย่างไรก็ตามที่จริง เทคนิค collage ถูกนำมาใช้ในงานตัดปะภาพถ่าย ตั้งแต่ช่วงยุควิคตอเรียนตอนต้น ประมาณปี ค.ศ. 1860 ซึ่งสถาบันต่างๆมักจดจำงานเหล่านี้ในฐานะของที่ระลึกไว้สะสมสำหรับชนชั้นสูงเพียงเท่านั้น

ภาพที่ 2.1 งานตัดปะกระดาษสีต่างๆเป็นรูปดอกไม้ ของ Mary Delany
แหล่งที่มา : <http://www.laterbloomer.com/mary-granville-delany>

2.4.2 เทคนิค collage ในช่วงยุคสมัยใหม่ (modernism)

แม้ว่าช่วงก่อนศตวรรษที่ 20 นั้นจะเริ่มมีการทดลองใช้เทคนิค collage ในการนำเสนอ งานศิลปะไปบ้าง แล้วแต่ก็ยังเป็นที่โต้เถียงกันถึงความเหมาะสมของเทคนิค จึงทำให้เทคนิคนี้ ยังไม่เป็นที่นิยมเท่าไรนักจนถึง หลังจากช่วงปี ค.ศ.1900 เทคนิคนี้จึงเริ่มมีความคาบเกี่ยวกับศิลปะ ยุคสมัยใหม่ สถาบันทางศิลปะหลาย แห่งได้อ้างถึงยุคนี้ว่า เทคนิค collage ถูกนำมาใช้ ในฐานะของศิลปะครั้งแรกในช่วง ต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของยุคสมัยใหม่ซึ่งมีความ ล้ำหน้าไปกว่าการตัดปะติดวัตถุแบบทั่วไปเมื่อสองศิลปิน ชื่อดังแห่งยุค Braque และ Picasso ได้ลองใช้เทคนิค collage ลงบนเฟรมผ้าใบจนเกิดเป็นมุมมอง แปลกใหม่ ในงานจิตรกรรม เมื่อการตัดปะถูกนำมาพินิจในระนาบพื้นผิวของงานจิตรกรรม

ในแนวคิดนี้ การใช้เทคนิค collage เปรียบดังวิธีการที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่าง งานจิตรกรรมและงานประติมากรรม collage กลายเป็นประเด็นในโลกศิลปะในศตวรรษที่ 20 โดยที่ collage ในฐานะเทคนิคนั้นสะท้อนภาวะ ความสับสน (Disorientation) ของโลกสมัยใหม่ และใน ทำนองเดียวกัน เนื้อหาที่เกิดขึ้นจากเทคนิคการ collage ทำให้เกิดการกัตเจาะต่อความเป็นระเบียบ และโครงสร้างของแนวคิด และความเข้าใจเรื่องเวลา (time) และพื้นที่ (space) และแผ่นระนาบ (plane)

เทคนิค collage ในลัทธิสมัยใหม่นั้นเริ่มต้นขึ้นจากศิลปินจิตรกรแนว Cubist ได้แก่ Georges Braque และ Pablo Picasso ฐานข้อมูลบางแห่งกล่าวว่า Picasso เป็นผู้บุกเบิกก่อนในการประยุกต์ใช้เทคนิค collage ในงานจิตรกรรมสีน้ำมัน ในขณะที่พิพิธภัณฑ์บางแห่งอ้างว่า Braque เป็นผู้ริเริ่มก่อน Picasso โดยประยุกต์ใช้เทคนิคนี้ในงานวาดเส้นจากแท่งชาร์โคล หลังจากนั้น Picasso จึงนำเทคนิคนี้มาใช้บ้าง โดยงานของ Braque นั้นเป็นการ collage โดยใช้ม้วนแผ่นวอลเปเปอร์ลายข้าวโอ๊คมารัดเป็นชิ้นส่วนต่างๆ ก่อนที่จะติดชิ้นส่วนเหล่านั้นลงในงานวาดเส้นของเขา

ผลงานของปิกัสโซ่ (Picasso) “Still – Life with Chair Caning” สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1912 ถือได้ว่าเป็นผลงาน ด้วยเทคนิค collage ในยุคแรกๆ โดยการนำผ้าชิ้นที่มีลายพิมพ์ที่นั้งของเก้าอี้สานด้วยหวายมาปะติดบนพื้น ระบาย และเพนท์ทับและใช้เชือกถักมทำกรอบด้านนอกของเฟรม ศิลปินคนอื่นๆ ในลัทธิบาศกนิยม (Cubism) ก็เริ่มใช้เทคนิค collage ในผลงานของตนด้วยเทคนิค collage อารมณ์ขัน (Humor) และการถาก ถางประชดประชัน (Irony) เป็นปัจจัยของการสร้างงานที่พบเห็นได้ทั่วไป ปิกัสโซ่ใช้ชิ้นส่วนที่ตัดจากหน้า หนังสือพิมพ์ในผลงาน collage เพื่อชวนผู้ชมให้คิดถึงสิ่งที่เกิดขึ้นประจำวัน

ภาพที่ 2.2 ผลงานศิลปะ collage ของ Pablo Picasso, Still Life with Chair Caning, 1912
แหล่งที่มา : http://www.leninimports.com/pablo_picasso_gallery_caning.html

ในวงการการวิจารณ์ศิลปะ นักประวัติศาสตร์ศิลปะอย่าง โรสลิน ครูลัส (Rosalin Kluss) ตั้งคำถามในบทความ “In the name of Picasso” ว่า

- ด้วยโครงสร้างที่เกิดขึ้นใหม่ของผลงาน collage โดยพวกศิลปินลัทธิบาศก์นิยม (Cubism) นั้นมีส่วนในการสนับสนุนวิธีคิดแบบปฏิฐานนิยมเชิงสัญลักษณ์ (Semantic positivism) ที่เน้นการเข้าใจแนวคิดโครงสร้างที่เป็นแบบแผนและวิธีคิดนี้ให้อิทธิพลกับการศึกษาประวัติศาสตร์ ศิลปะ
- หรือด้วยลักษณะที่กระจัดกระจายของชิ้นส่วนทั้งภาพและตัวหนังสือในผลงาน collage โดยปีกส์โซ่ทำให้เกิดการทบทวนความเชื่อเดิมในเรื่องการอ้างอิง (reference) การนำเสนอ (representation) ของการใช้ระบบสัญลักษณ์ในงานศิลปะ

อย่างไรก็ตามการนำภาษา ภาพ และสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ถูกตัดมาจากแหล่งต่างๆ มาใช้ประติดประต่อใหม่ ในงาน collage ทำให้แนวคิดเรื่องเวลาและการนำเสนอมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นด้วยเทคนิคของการนำพื้นผิวของวัสดุหลายชนิดจากหลายแหล่งมาปะติดเข้าด้วยกันใหม่ยังสะท้อนถึงท่าทีของการหลีกเลี่ยงจากขนบความเข้าใจเรื่องวัสดุในผลงานศิลปะตามกรอบเดิมและมีนัยยะเชิงวิจารณ์ตำแหน่งของความแตกต่างระหว่างศิลปะชั้นสูง (High art) และศิลปะชั้นต่ำ (Low art) อีกด้วย

2.4.3 Collage ในลัทธิหลังสมัยใหม่ (Postmodern)

collage ในฐานะเครื่องมือมีค่านิยมที่เป็นแบบฉบับให้กับการใช้สื่อในผลงานศิลปะร่วมสมัยที่เป็น มัลติมีเดีย (Multimedia) หรือสื่อหลากหลายชนิดอีกด้วย ซึ่ง collage ในความหมายหลังนี้มีความเชื่อมโยงกับลัทธิหลังสมัยใหม่ (Postmodern)

ผลงาน collage สะท้อนถึงสถานการณ์เฉพาะเชิงประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตของจิตสำนึกเชิงสังคมและการเมือง และช่วงเวลาแห่งวิกฤติทางประวัติศาสตร์นี้ถูกเรียกว่า สมัยใหม่ (Modernity) ซึ่งมีปัญหามากมายที่เชื่อมโยงกับลัทธิทุนนิยม

กระบวนการผลิตซ้ำ ในงานเขียน “The work of Art in the Age of Mechanical Reproduction” โดยวอลเตอร์ เบนจามิน (Walter Benjamin) ได้ช่วยแสดงให้เห็นถึงข้อถกเถียงที่สำคัญว่าการ collage คือประเด็นทางสังคม มิใช่เพียงเรื่องของเทคนิคเท่านั้น กล่าวคือเทคนิคการ collage นั้นต้องการการผสมผสานภาพ (Images) ต่างๆ ซึ่งเป็นผลผลิตของภาพถ่ายในวัฒนธรรมการพิมพ์ (Print culture) ซึ่งก็คือส่วนหนึ่งของการผลิต แบบมวลชน (Mass production)

ในบริบทนี้ผลงาน collage ลัทธิทุนนิยม และการผลิตซ้ำ คือกระจกสะท้อนของกันและกันซึ่งยิ่งไปกว่านั้น การเป็นกระจกสะท้อนกลับไปมาระหว่างผลงาน collage และลัทธิทุนนิยมนำไปสู่การคิดถึงศิลปะเชิงการเมือง และศิลปะในฐานะปฏิบัติการทางสังคมอีกด้วย

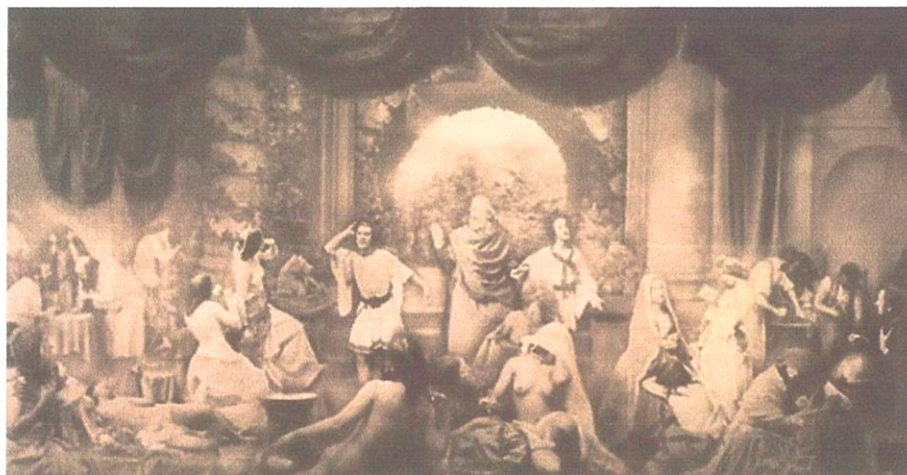
2.5 ที่มาของเทคนิค Photomontage

เมื่อการ collage เริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลายในวงการศิลปะมากขึ้นจึงมีการนำเทคนิคนี้มาประยุกต์ใช้กับการตัดปะภาพถ่ายเข้าไว้ด้วยกัน โดยเทคนิคการ collage ภาพถ่ายนั้นมีชื่อเรียกว่า

“ photomontage ”

photomontage เป็นคำผสมระหว่าง Photo ที่มาจากคำว่า Photography หมายถึงภาพถ่ายและคำว่า Montage มาจากรากศัพท์ภาษาฝรั่งเศสหมายถึงการรวบรวมการเพิ่มขึ้นหรือการก่อตัวดังนั้น คำว่า Photomontage จึงมีความหมายว่า การสร้างภาพถ่ายโดยการตัดต่อปะติดของภาพหลายๆภาพมารวมกันก่อให้เกิดภาพใหม่ เทคนิคนี้เป็นการสร้างองค์ประกอบของภาพถ่ายขึ้นมาใหม่ผ่านการตัดชิ้นส่วนจากภาพถ่ายต่างๆ นำมาจัดวางปะติดจนเกิดเป็นภาพรวมเดียวกัน บางครั้งเป็นการตัดปะเพื่อนำกลับไปอัดรูปใบใหม่แบบไม่มีรอยตัดปะ ต่อมาเริ่มมีการใช้เทคโนโลยีซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในการสร้างสรรค์ผลงานประเภทนี้ แต่เทคนิคใหม่เหล่านี้ยังคงอ้างอิงหลักการจัดองค์ประกอบจากศิลปิน collage รุ่นก่อนๆ

จุดเริ่มต้นของ photomontage เกิดขึ้นประมาณช่วงยุควิคตอเรียนกลาง ในสมัยนั้นยังเรียกเทคนิคนี้ว่า “combination printing” ผลงานในเทคนิคนี้ซึ่งเป็นที่นิยมในยุคนั้นได้แก่ "The Two Ways of Life" (1857) ของ Oscar Gustave Rejlander ช่างภาพชื่อดังแห่งยุค หลังจากนั้นไม่นาน Henry Peach Robinson ช่างภาพอีกคนก็สร้างผลงานในเทคนิคนี้ขึ้นมาเช่นกันเป็นภาพชื่อ “Fading Away” (1858)

ภาพที่ 2.3 "The Two Ways of Life" (1857)/ Oscar Gustave Rejlander
แหล่งที่มา : <http://www.mpritchard.com/photohistory/history/rejlande.htm>

ผลงานเหล่านี้สร้างความแตกต่างและทำให้เทคนิคนี้เป็นที่แพร่หลายในยุคที่วงการศิลปะยังถูกครอบงำด้วยงานจิตรกรรมและการแสดงละครเลียนแบบภาพนิ่ง (Tableau vivant)

ในช่วงยุคสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง photomontage เริ่มเป็นที่นิยมในศิลปะปับลิคิตี Dadaism ในประเทศเยอรมนี เมื่อสองช่างภาพ John Heartfield และ George Grosz ผู้โดดเด่นในศิลปะตัดปะภาพถ่าย ได้ก้าวสู่การเป็น สมาชิกใน Berlin Club Dada กลุ่มศิลปะปับลิคิตี Dada ชาวเยอรมันเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันเทคนิค photomontage เข้าสู่รูปแบบของงานศิลปะสมัยใหม่

คำว่า “photomontage” จึงเริ่มเป็นที่รู้จักในวงกว้าง หลังจากช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ประมาณปี ค.ศ. 1918 – 1919 หลังจากนั้น John Heartfield ได้สร้างสรรค์ผลงาน photomontage ออกมามากมายในแนวคิด ของการต่อต้านลัทธิเผด็จการนาซีของ ฮอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ อดุมการณ์เหล่านี้ถูกถ่ายทอดออกมาผ่าน ภาพตัดปะ แนวเสียดสี ล้อเลียน และยังสื่อถึงภัยอันตรายอันรุนแรงของสงครามอีกด้วย จนทำให้เขาต้องลี้ภัยออกจากเยอรมนีในปี ค.ศ. 1933 และกลายเป็นหนึ่งในแกนนำเคลื่อนไหวศิลปะแนวต่อต้าน ลัทธิฟาสซิสต์

ภาพที่ 2.4 ผลงาน photomontage ของ John Heartfield

แหล่งที่มา : <http://www.johnheartfield.com/John-Heartfield-Exhibition/john-heartfield-art>

ทั้งนี้ยังศิลปินอีกหลายคนในกลุ่ม Berlin Club Dada ที่ช่วยผลักดันเทคนิค photomontage ให้เป็นที่นิยม เช่น Hannah Höch, Kurt Schwitters, Raoul Hausmann, Johannes Baader เป็นต้น ผลงานแต่ละชิ้นมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือถ่ายทอดแนวคิดของการต่อต้านสงครามตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่งจนถึงช่วงยุคเผด็จการนาซีครองอำนาจในเยอรมนี

ความเป็นที่นิยมของเทคนิค photomontage ของกลุ่มศิลปินแนว Dada ได้แพร่กระจายไปจนถึงกลุ่มศิลปินแนวอื่นๆ อย่างเช่น ลัทธิเหนือจริง Surrealism ที่มี Salvador Dali เป็นศิลปินหลัก

อิทธิพลของ photomontage ได้แพร่ขยายจนถึงประเทศญี่ปุ่น เมื่อ Harue Koga ศิลปินชาวญี่ปุ่นซึ่งเป็นจิตรกรแนว avant-garde ได้นำเทคนิค photomontage มาประยุกต์ใช้ในผลงานของเขาโดยใช้การ ตัดปะภาพต่างๆจากนิตยสารมาผสมผสานกับงานจิตรกรรม

เทคนิค photomontage ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องในยุคนั้น และได้พัฒนาจนถึงการประยุกต์เทคนิคตัดปะภาพถ่ายเข้ากับ ภาพตัวอักษรต่างๆ งานผีแปร่ง และวัตถุอื่นๆอีกมากมาย ในขณะเดียวกันในโซเวียต(รัสเซีย) ศิลปินกลุ่ม Constructivism (ศิลปะเค้าโครง) อาทิ Alexander Rodchenko, El Lissitzky ได้ริเริ่มนำเทคนิค photomontage มาใช้กับงานประเภทโฆษณาชวนเชื่อ (propaganda) ตีพิมพ์ลงในวารสารเพื่อสนับสนุนรัฐบาลโซเวียต

ภาพที่ 2.5 ผลงาน photomontage ของ Alexander Rodchenko

แหล่งที่มา : <http://pnt.typepad.com/blog/2011/03/alexander-rodchenko.html>

ในช่วงเวลานั้น เทคนิค photomontage แพร่ขยายอย่างรวดเร็วในบทบาทของงานโฆษณาชวนเชื่อด้าน อุดมการณ์ทางการเมือง เช่น Josep Renau Berenguer ศิลปินชาวสเปนได้นำเทคนิคนี้มาใช้ในการสร้างผลงานโฆษณาชวนเชื่ออุดมการณ์แบบคอมมิวนิสต์ และโจมตีวัฒนธรรมบริโชนิยมของฝั่งอเมริกา โดยถูกรวบรวมอยู่ในสมุดภาพที่มีชื่อว่า Fata Morgana USA: the American Way of Life จากนั้นเป็นต้นมาเทคนิค photomontage จึงได้แพร่หลายเป็นที่นิยมไปทั่วโลกทั้งในด้านงานศิลปะและงานโฆษณาชวนเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่เต็มไปด้วยสงครามและการแบ่งขั้วทางการเมือง

ในอีกด้านหนึ่ง เทคนิค photomontage เริ่มถูกนำมาใช้ในงานโฆษณาสินค้าตั้งแต่ช่วงปลายยุค 1920s เป็นต้นมา แต่เริ่มได้รับความนิยมจริงๆ ในช่วงยุค 1960s เมื่อ Alfred Gescheidt ช่างภาพโฆษณาชาวอเมริกันได้นำเทคนิค photomontage มาใช้กับงานภาพถ่ายโฆษณาทั้งในโปสเตอร์และโปสการ์ด Richard Hamilton ศิลปินซึ่งเป็นที่รู้จักในแนว Pop Art ก็ได้นำเทคนิคนี้มาประยุกต์ในงานศิลปะของเขาโดยการตัดปะภาพจากนิตยสารและใบปลิวโฆษณาต่างๆ มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นการล้อเลียนวัฒนธรรมบริโชนิยมอีกที หลังจากนั้นเป็นต้นมา photomontage จึงเป็นเทคนิคที่อยู่คู่กับงานโฆษณางานออกแบบสิ่งพิมพ์ และเป็นหนึ่งในเทคนิคยอดนิยมของ ศิลปินช่างภาพเรื่อยมา

ภาพที่ 2.6 ผลงานของ Richard Hamilton

แหล่งที่มา : <http://www.bbc.com/news/entertainment-arts-14916357>

2.6 กำเนิดเทคนิค digital collage

การถือกำเนิดขึ้นของคอมพิวเตอร์กราฟฟิกในเวลาต่อมาได้พลิกโฉมวิถีแห่งการทำงานในวงการศิลปะและออกแบบ เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคร่วมสมัย(contemporary) เทคนิค collage ซึ่งรวมถึง photomontage ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในโปรแกรมตัดต่อตกแต่งภาพนิ่ง อาทิ Adobe Photoshop, Paint Shop Pro, Corel Photopaint, Pixelmator และอื่นๆอีกมากมาย เมื่อการเข้ามาของไฟล์ภาพดิจิทัลทำให้การตัดปะไม่จำเป็นต้องพึ่งกระดาษหรือพื้นผิวต่างๆอีกต่อไป การจัดวาง การแบ่งส่วน การทับซ้อน ถูกขั้นตอนถูกลดทอนความยุ่งยากให้เหลือเพียงการใช้เคอร์เซอร์เมาส์คลิกลากวางตามใจชอบ จากนั้นเป็นต้นมาเทคนิค photomontage จึงเป็นแนวคิดหลักของการทำตัดต่อภาพในคอมพิวเตอร์เพื่อนำใช้ประกอบนิตยสารหรือประกอบโฆษณา

ความล้ำหน้าของเทคโนโลยีทำให้ภาพตัดต่อ(ซึ่งผ่านกระบวนการ digital photomontage) มีความแนบเนียน เหมือนจริงมากขึ้นทุกวันอย่างเหลือเชื่อ จนเกิดเป็นการตั้งคำถามเรื่องความจริงในภาพถ่ายในยุคดิจิทัล กลายเป็นประเด็นร่วมสมัยในสังคมยุคปัจจุบัน แต่ในด้านหนึ่งก็มีศิลปินและนักออกแบบจำนวนไม่น้อยที่ยังคงยึดแนวทางเดิมจากศิลปินสมัยก่อนที่เน้นสร้างสรรค์จินตนาการแปลกใหม่มากกว่าความเหมือนจริง มีการผสมผสานระหว่างงานวาดเขียน งานกราฟฟิก งานภาพถ่าย

เข้าไว้ด้วยกันจนเกิดเป็นค่านิยมของการออกแบบร่วมสมัยที่หยาบยี้มทั้งคุณค่าความงามในอดีตมาผสมผสานกับปัจจุบันและอนาคตอย่างลงตัว

ภาพที่ 2.7 ตัวอย่างผลงานเทคนิค digital collage

แหล่งที่มา : <http://www.we-find-wildness.com/2010/10/melinda-gibson/>

2.7 การจัดวางภาพในงาน collage ประเภท photomontage

2.7.1 องค์ประกอบภาพรวมเป็นภาพเดียว

โดยการที่ภาพรวมทั้งหมดเป็นภาพเดียวนั้น การจัดวางภาพอาจเป็นแบบที่แต่ละภาพมีขอบเขตการแบ่งพื้นที่ที่แน่นอนอยู่แล้ว หรืออาจจะทับซ้อนกันไปมาแต่ก็ยังเป็นภาพเดียวเช่นเดิม

ภาพที่ 2.8 ตัวอย่างงาน photomontage ในลักษณะภาพรวมเดียว ที่ทับซ้อนกัน
แหล่งที่มา : <http://www.widewalls.ch/photomontage-art>

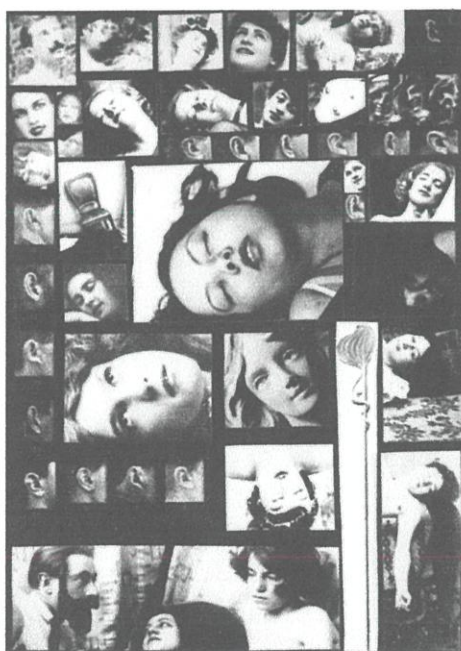
ภาพที่ 2.9 ตัวอย่างงาน photomontage ในลักษณะภาพรวมเดียว แบบแบ่งช่อง
แหล่งที่มา : <https://deathrollphotography.wordpress.com/page/2>

2.7.2 องค์ประกอบภาพรวมเป็นหลายภาพมาประกอบกัน

เช่นเดียวกับการที่ภาพรวมทั้งหมดเป็นภาพเดียว การที่นำภาพมาประกอบกันนั้นสามารถทำได้ทั้งที่แบ่งพื้นที่และสัดส่วนที่แน่นอน หรืออาจทับซ้อนกันไปมาก็ได้

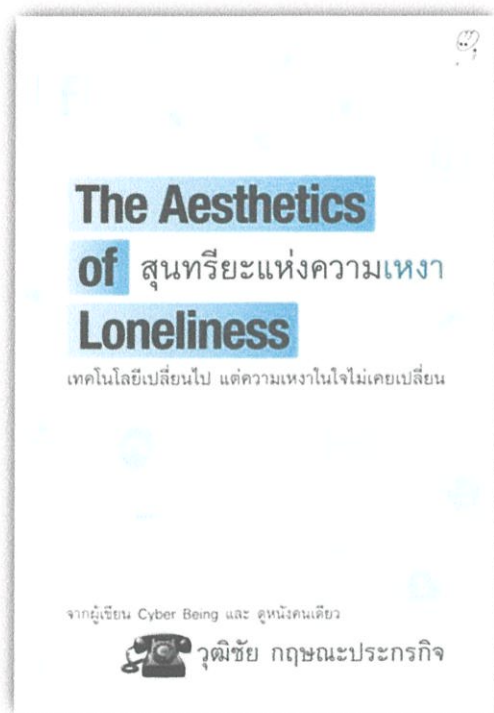
ภาพที่ 2.10 ตัวอย่างงาน photomontage ในลักษณะภาพรวมหลายภาพ ที่ทับซ้อนกัน
แหล่งที่มา : <http://www.tate.org.uk/art/artworks/schwitters-the-proposal-t12398>

ภาพที่ 2.11 ตัวอย่างงาน photomontage ในลักษณะภาพรวมหลายภาพ แบบแบ่งช่อง
แหล่งที่มา : <http://es.wahooart.com/@@/8XYVDX-Salvador-Dali-La-Fuente>

2.8 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม

2.8.1 ข้อมูลเบื้องต้นของหนังสือ “ สุนทรียะแห่งความเหงา ”

ภาพที่ 2.12 ปกหนังสือ “สุนทรียะแห่งความเหงา”

หนังสือ : สุนทรียะแห่งความเหงา

ผู้แต่ง : วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ

พิมพ์ครั้งที่ 1 : เดือนมกราคม พ.ศ. 2554

ความยาวของเนื้อหา : 205 หน้า

สำนักพิมพ์ : mars space

2.8.2 เนื้อหาโดยสังเขป

การสำรวจพหุรรมแดนของความเหงาในยุคดิจิทัลและโซเชียลเน็ตเวิร์ก การนำตัวเองเข้าไปทดลอง ในเรื่องต่างๆโดยเฉพาะเรื่องของวัฒนธรรมในโลกยุคใหม่ไอที โซเชียลเน็ตเวิร์ก ว่าความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้กระทบต่อผู้คนอย่างไรรวมทั้งผู้เขียนด้วย และเขาก็ใช้คอมเมนต์ตัวเองที่อยู่ในกระแสเหล่านั้น ทำให้การวิพากษ์ที่เกิดขึ้นสั้นสะเทือนออกไปถึงวงนอกด้วยหลายบทความในหนังสือเล่มนี้สะท้อนสภาพสังคมที่เจ็บป่วยและศีลธรรมที่ตกต่ำซึ่งสวนทางกับความเติบโตและการขยายตัวของ

เทคโนโลยีในปัจจุบันแต่ผู้เขียนก็ยังมิมีมสะท้อนถึงความพยายามของมนุษย์ที่จะเติมเต็มความว่างเปล่าและความกลัวภายในใจเหล่านั้นที่ดูเหมือนจะไม่มีวันเติมเต็ม หนังสือเล่มนี้จึงเหมือนพาผู้อ่านให้ได้มายืนอยู่ตรงหน้ากระจกของโลกดิจิทัลและสำรวจตัวตนของ ตัวเองและคนรอบข้างด้วยความเข้าใจในโลกของข้อเท็จจริง อีกทั้งยังนำเสนอแง่มุมในการมองหาความงดงามจากความเหงาของผู้คนในโลกยุคไซเบอร์แล้วเราจะค้นพบว่าเมื่อเราออกจากรังสีของโลกไซเบอร์เราจะพบความสุข...ที่แท้จริง

2.8.3 สารบัญหนังสือ

PART I : ความเหงาท่ามกลางเครือข่าย

- 1) เมืองหลวง
- 2) แผ่นดินดีของแม่
- 3) The Social Network
- 4) Sense of Touch
- 5) เหตุเกิดจากความเหงา
- 6) The @esthetics of Loneliness

PART II : สื่อสารออกไปในความว่างเปล่า

- 7) Mob 2.0
- 8) Follow me
- 9) 63 ล้านฟีกเซล
- 10) Cognitive Dissonance
- 11) The Happy Wonder Ring

PART : III ความคับข้องใจแห่งยุคดิจิทัล

- 12) 24
- 13) คนอย่างกูไม่มีอะไรจะเสียอยู่แล้ว
มึงจะแลกกับกูมั๊ย!?
- 14) กอสซิป
- 15) ขอ-เชื่อ-รับ
- 16) We don't stop to help
, we stop to look.
- 17) คุณกำลังคิดอะไรอยู่ ?

PART IIII : การแสวงหาปัจเจกภาพแบบใหม่

- 18) นักคิดนักเขียน
- 19) เฟรมผ้าใบ
- 20) ฆาตกรต่อเนื่อง
- 21) เป็นมิตรกับตัวเอง
- 22) ความรัก

2.8.4 วิเคราะห์และสรุปเนื้อหาของหนังสือ

PART I : ความเหงาท่ามกลางเครือข่าย

ในพาร์ทแรกนี้ผู้เขียนได้พูดถึงความรู้สึกเหงา แยกแยก เดียวดายในระดับปัจเจก เล่าเรื่องผ่านประสบการณ์การใช้ชีวิตในเมืองกรุง สังคมยุคใหม่ที่ได้รับแนวคิดแบบปัจเจกนิยม (individualism) มาจากโลกเสรีตะวันตก รวมไปถึงเทคโนโลยีโซเชียลมีเดียที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์เข้าไว้ด้วยกันในโลกเสมือนจริง สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความพรั่มว่ของตัวตน ความว่างเปล่าของชีวิตที่รอการเติมเต็มอยู่เสมอ

PART II : สื่อสารออกไปในความว่างเปล่า

ในพาร์ทถัดมานี้ ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นว่า แม้สังคมเมืองยุคปัจจุบันจะได้รับแนวคิด แบบปัจเจกนิยมจากโลกเสรีตะวันตกเข้ามามากขึ้นทุกวันดังที่กล่าวไว้ใน PART I แต่แก่นแท้ของคนไทยนั้นถูกฝังรากลึกด้วยแนวคิดแบบการรวมกลุ่ม (collectivism) มายาวนาน จึงทำให้ผู้คนส่วนมากยังคงรู้สึกไม่คุ้นชินกับชีวิตโดดเดี่ยวแบบวิถีปัจเจกชน และจิตใจเบื้องลึกยังคงร้องเรียกหาการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรวมกลุ่มทางสังคม การรวมกลุ่มก้อนทางความเชื่อ ทศนคติ รวมไปถึงเรื่องการเมือง เพื่อที่จะรู้สึกมีตัวตนในสังคม สิ่งเหล่านี้จึงเกิดเป็นปรากฏการณ์ใหม่ทางสังคมที่โซเชียลมีเดียกลายเป็นแหล่งชุมนุมขนาดใหญ่ เป็นทั้งจุดเชื่อมต่อและจุดปะทะของความเชื่อทศนคติต่างๆมากมาย ผู้คนใช้อารมณ์และอคติอยู่เหนือเหตุผล จนเกิดความเป็นความย้อนแย้งทางความคิด

PART III ความคับข้องใจแห่งยุคดิจิทัล

ผู้เขียนพูดถึงโลกยุคใหม่ที่มีการแข่งขันอย่างสูงจากระบบทุนนิยม ทุกคนต่างหาทางดิ้นรนเอาตัวรอดจากความเหลื่อมล้ำทางสังคม ขนชั้นกลางมีความหวาดระแวงในการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้น ขนชั้นล่างจำนวนไม่น้อยหมดสิ้นศรัทธาในอนาคตและผันตัวกลายเป็นด้านมืดของสังคม ผู้คนต่างไม่ไว้ใจซึ่งกันและกัน และเรียนรู้ที่จะเอาตัวรอดในระดับปัจเจกเท่านั้น ใช้ชีวิตแบบโดดเดี่ยวในสังคมโดยไม่ใส่ใจความรู้สึกของผู้อื่นอีกต่อไป ในทางกลับกันผู้คนกลับอยากสอดรู้ สอดเห็นเรื่องของคนอื่น มากขึ้นทุกวัน ทุกคนเสพติด โซเชียลมีเดีย เสพติดข่าวสาร เรื่องชาวบ้าน เสพติดความรุนแรง ทั้งที่เราสามารถสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลถึงกันได้สะดวกขึ้น แต่กลับมีความเมตตาเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันน้อยลง

PART III การแสวงหาปัจเจกภาพแบบใหม่

จากความวุ่นวายทางสังคมทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน ผู้เขียนจึงย้อนกลับมาพูดถึงการมองหาคุณค่าภายในตัวเองเพราะท้ายที่สุดแล้วคงไม่มีเทคโนโลยีหรือสังคมไหนที่สามารถเติมเต็มความว่างเปล่าในจิตใจของเราได้ยกเว้นตัวเราเอง ยิ่งเราแสวงหาก็ยิ่งรู้สึกขาด จึงควรรู้จักเป็นมิตรกับตัวเอง รู้จักตัวเองให้มากขึ้น แล้วเมื่อนั้นเราก็จะค้นพบคุณค่าและการมีอยู่ของตัวตนที่แท้จริง

2.8.5 บทสัมภาษณ์แนวคิดและแรงบันดาลใจของนักเขียน “วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ” ในการประพันธ์หนังสือวรรณกรรมสารคดีเรื่อง “สุนทรียะแห่งความเหงา”

- ที่มาและแรงบันดาลใจของการเขียนหนังสือเล่มนี้

ผู้เขียน : “ เวลาเราแก่ เวลาเราเติบโตขึ้นมาแล้วเรารู้สึกไม่พอใจกับชีวิตตัวเอง มันจะมีลักษณะชีวิตแบบ midlife crisis (วิกฤติวัยกลางคน) พอเราใช้ชีวิตมาถึงระยะหนึ่งแล้ว เรารู้สึกผิดหวังกับชีวิต ตอนนั้นรู้สึกว่ามันไม่ค่อยประสบความสำเร็จกับชีวิต ตอนนั้นชีวิตก็โสด ผิดหวังกับงานและหลายอย่าง แต่ว่าเรากลับค้นพบว่าเราทำอะไรบางอย่างได้ดีอันได้แก่การที่เราสามารถเขียนบางอย่างที่มันออกมาจากภายในตัวเราเอง แล้วมันเป็นการเขียนแบบที่ลงลึกเข้าไปในความรู้สึกเบื้องลึกในจิตใจ ผมแชร์ประสบการณ์บางอย่างที่รู้สึกว่าคนอื่นมีความรู้สึกร่วมกับเรา อย่างคนที่ผิดหวังในชีวิตคนที่เป็อกับสังคมเมืองใหญ่ หรือเป็อกับโซเซียลมีเดีย มันจะมีลักษณะอะไรแบบนี้คล้ายๆกัน ผมจึงตั้งปณิธานกับตัวเองว่าจะเขียนเรื่องแบบนี้วันละเรื่องลงบล็อกที่ชื่อว่า theaestheticsofloneliness เขียนมาเรื่อยๆทุกวัน วันละเรื่อง ติดต่อกันจนประมาณหกเดือน พอเรายังเขียน มันจะค่อยๆshape ความคิดจากความรู้สึกที่มันแย้กับตัวเอง แต่พอเราเขียนมันออกมามันทำให้เราค้นพบสัจธรรมบางอย่างหรือที่เรียกว่า การสถิตความคิด มันทำให้เราได้อยู่กับตัวเองจนค้นพบความพึงพอใจจากการอยู่คนเดียว แล้วตอนนั้น นิติสารGM ให้ผมเขียนคอลัมน์ประจำ ผมเลยตั้งชื่อคอลัมน์ตัวเองว่า “สุนทรียะแห่งความเหงา” ซึ่งมาจากชื่อบล็อกของผมเอง คอลัมน์นี้เป็นงานเขียนรายเดือน พอตั้งชื่อนี้คนที่ได้ยินก็นึกว่าเป็นงานที่เขียนเว้นเว้ออยู่ความรู้สึกแบบห้วงกาไว อะไรประมาณนั้น แต่จริงๆมันจะไม่ใช่นานานมันเหมือนกับว่าคุณตกผลึกอะไรบางอย่างแล้วจากนั้นคุณก็วิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์ตัวคุณเอง ยิ่งเขียนมันก็จะยิ่งให้คำตอบกับปัญหาอะไรบางอย่าง สิ่งไหนที่มันกระทบกับใจเรามากที่สุดเราก็จะเลือกมาเขียนจากนั้นบทความในคอลัมน์สุนทรียะแห่งความเหงา จึงถูกนำมารวมเล่มจนกลายเป็นหนังสือเล่มนี้ ”

- การวางโครงเรื่องและจัดเรียงเนื้อหาภายในเล่ม

ผู้เขียน : “ การเรียงบทมันจะมีลักษณะดังนี้ เริ่มตั้งแต่ปัญหา หลักการใช้ แล้วก็ค้นพบวิธีแก้ปัญหา สภาวะที่มันรู้สึกตกต่ำแย้จะอยู่ในบทแรกๆ เสร็จแล้วพอสภาวะที่เราค้นพบ มันจะอยู่ในบทหลังๆ ”

- ลักษณะของบทความที่เขียน

ผู้เขียน : “ หนังสือเล่มนี้จัดเป็นหมวด Non-fiction คือส่วนใหญ่เป็นเรื่องจริงหมดเลย เพียงแต่ว่ามัน

เป็นเรื่องจริงที่ผ่านการคัดเลือกจากประสบการณ์บางอย่าง เรานำบางเหตุการณ์มาตัดทอน ตกแต่งเสร็จแล้วเราก็นำมาเรียบเรียงใหม่ เหมือนเวลาเราหยิบอะไรขึ้นมาแล้วเราจะตกแต่งให้มันดูดี ความจริงในโลกมันจะถูกมนุษย์จัดการในสองขั้นตอน ขั้นแรก เรียกว่า “represent” คือตัดแบ่งบางส่วนออกมาตัดแบ่งตัวแทนของอะไรบางอย่างที่อยู่ในจักรวาลของความจริง มันจะเป็นรอยปะที่คาบเกี่ยวระหว่างความจริงกับจินตนาการ ส่วนขั้นตอนที่สองจะเรียกว่า “amplified” คือการนำความจริงที่ถูก represent มาทำให้เจิดจ้า ปรับแต่งให้สวยงาม ”

- สิ่งที่คุณคาดหวังว่าผู้อ่านจะได้รับ

ผู้เขียน : “ คือมันจะมีสภาวะการณ่มากมายในชีวิตประจำวัน ที่เราอยู่กับมันแต่ว่า ไม่สามารถอธิบายมันออกมา ผมจะอธิบายสิ่งนี้แหละ เสร็จแล้วคนอ่านก็จะรู้สึกได้ว่าตัวเองก็เป็นเหมือนกัน มันเป็นการแชร์ความเป็นมนุษย์ต่อกัน ผมว่าส่วนใหญ่เวลาเราเจอหน้ากัน เวลาเราเผชิญหน้ากัน เราไม่ได้แสดงความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงต่อกัน เรามีบทบาท เราเป็นนักแสดง เรามีระยะห่างต่อกัน แต่ว่างานศิลปะหรืองานวรรณกรรมมันจะตัดทอนสิ่งเหล่านี้ ออก งานศิลปะหรืองานเขียนจะเปลี่ยความเป็นมนุษย์ออกมา

- ยุคสมัยของโลกในหนังสือเล่มนี้เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบัน ผู้คนเปลี่ยนแปลงไปหรือเปล่า

ผู้เขียน : “ ผมคิดว่าไม่เปลี่ยน เพราะตลอดเส้นทางวิวัฒนาการของมนุษย์ ในแก่นแกนข้างใน มันจะมีอะไรบางอย่างซึ่งมันคงที่มากๆ สิ่งที่มีมันเปลี่ยนเป็นเพียงแค่สภาพแวดล้อมหรือเทคโนโลยีที่เราสร้างขึ้น มาแล้วมันก็ถูกสร้างมาตอบสนองแก่นแกนเหล่านั้นให้ยังคงอยู่ ผมถึงชอบคำว่า “เทคโนโลยีเปลี่ยนไป แต่ความเหงาในใจไม่เคยเปลี่ยน” คนเรามีความมุ่งมั่นปรารถนาที่จะถูกเข้าใจ ปรารถนาจะได้รับการยอมรับ หรือได้รับชัยชนะ เป็นอย่างงี้มาทุกยุคสมัย ”

- ในขั้นตอนออกแบบรูปเล่ม ผู้เขียนมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด

ผู้เขียน : “ ไม่ค่อยครับ ผมว่าเราก็ต้องไว้ใจบรรณาธิการ ไว้ใจสำนักพิมพ์ ไว้ใจคนทำงานอาร์ตไโดเรกชั่น ผมก็จะไม่ค่อยไปยุ่ง เพราะที่พูดแล้วผมก็ไม่รู้ว่า อะไรสวยไม่สวยหรือว่าอันไหนดีที่สุด เพราะผมไม่ใช่คนในตำแหน่งนั้นไง เลยปล่อยให้มันเป็นหน้าที่ของพวกเขาไป ”

- นิยามของภาพประกอบหนังสือที่ดีในความคิดของผู้เขียน

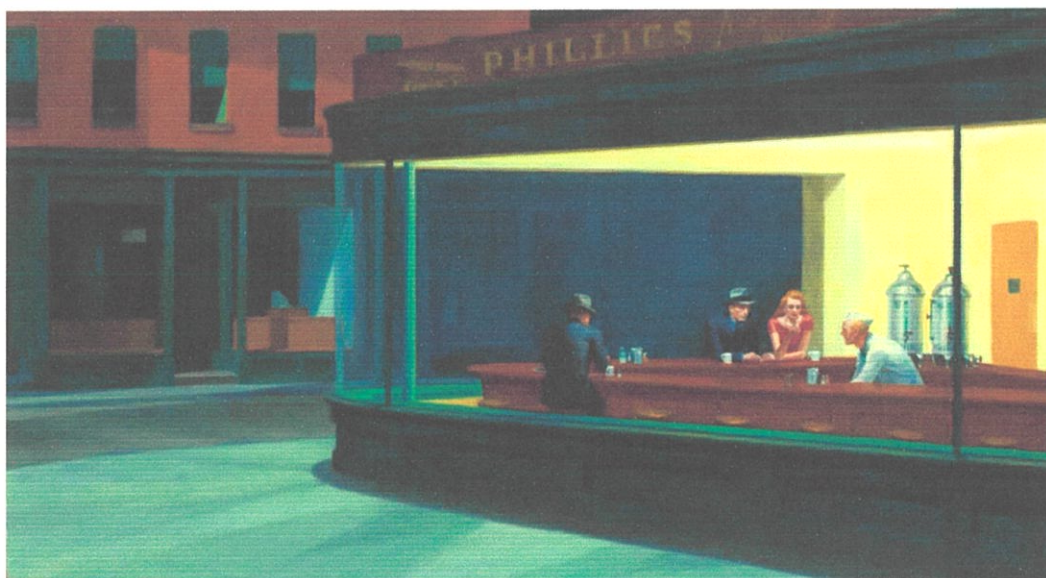
ผู้เขียน : “ ในความคิดผม ควรเป็นภาพของตัวแทนอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับบทความ แต่ภาพมันควรตัดทอนความจริงลงเรื่อยๆ ไม่ดูจริงเกินไป ผมรู้สึกแบบนี้ ”

2.9 ศิลปินที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์

2.9.1 Edward Hopper

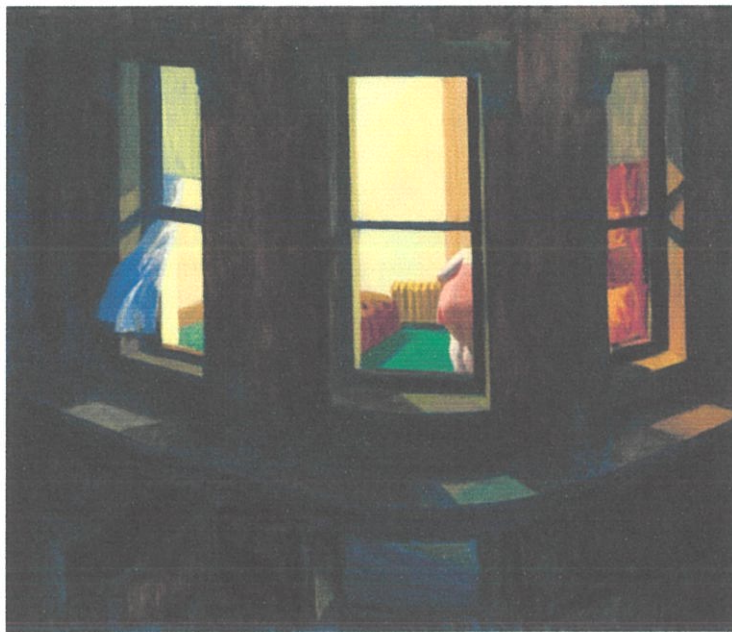
เอ็ดวาร์ด ฮอปเพอร์ เป็นศิลปินชาวอเมริกัน เกิดเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม ค.ศ.1882 ในรัฐนิวยอร์ก เขาเกิดและเติบโตในครอบครัวชนชั้นกลาง เมื่อ ค.ศ.1899 เขาได้ตัดสินใจที่จะเป็นศิลปิน แต่ครอบครัวของเขาโน้มน้าวให้เรียนทางด้านพาณิชย์ศิลป์ เพราะคิดว่าจะมีอนาคตที่ดีกว่า

การเป็นศิลปินช่วงแรกเขาเข้าศึกษาที่ New York School of Illustrating หลังจากนั้นในปี 1900 เขา ย้ายไปเรียนที่ New York School of Art และศึกษาการเขียนภาพอยู่กับ โรเบิร์ต เฮนรี (Robert Henri) ซึ่งเป็นผู้นำทางด้านกระแส American Realism อยู่ในขณะนั้น และได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อวงการศิลปะอเมริกันในเวลาต่อมา สมัยระหว่างเรียนนั้น ฮอปเพอร์ มีพัฒนาการไปอย่างเชื่องช้า ทำให้เขาต้องเสียเวลาเรียนที่นี้ถึง 7 ปี หลังจากนั้นเขาได้ไปศึกษาที่ฝรั่งเศสอยู่หลายปี ระหว่างนั้นเขาได้ทำงานพาณิชย์ศิลป์เพื่อการยังชีพ เขาอาศัยและทำงานอยู่ในมหานครนิวยอร์ก ภาพเขียนของฮอปเพอร์ช่วยให้ค้นพบความหมายในสภาพธรรมดาสามัญนี้ได้หลายสิ่งหลาย อย่าง เช่น ความรู้สึกโดดเดี่ยวท่ามกลางหมู่คน วิถีชีวิตความเป็นอเมริกันชน ความสงบ ความสันโดษ เป็นต้น

ภาพที่ 2.13 Nighthawk / Edward Hopper (1942)

แหล่งที่มา : <http://www.artic.edu/aic/collections/artwork/111628>

ภาพที่ 2.14 Night Windows / Edward Hopper (1928)

แหล่งที่มา : <http://www.edwardhopper.net/night-windows.jsp>

วิเคราะห์ศิลปิน

ผลงานจิตรกรรมของ Edward Hopper มีเอกลักษณ์อยู่ที่เนื้อหาซึ่งมักกล่าวถึงความเหงาในฉากหลังของสังคมเมืองใหญ่อ่างนิวยอร์กสะท้อนถึงชีวิตของชาวอเมริกันในเมืองใหญ่ที่แวดล้อมไปด้วยตึกสูงๆ กับผู้คนที่เดินสวนทางไปมามากมาย แต่ลึกลับแล้ว คนส่วนใหญ่จะรู้สึกโดดเดี่ยว เพราะชีวิตในเมืองใหญ่มีลักษณะสังคมแปลกแยกต่างคนต่างอยู่ความเหงาเบียดลึกถูกขับออกมาเป็นโน้ตสีชวนเหงาในบรรยากาศของตึกสมัยใหม่และตัวละครภายในภาพที่สื่อถึงความเหงาอย่างชัดเจน

สิ่งที่นำมาใช้ในงาน

ศึกษาการตีความเรื่องความเหงาโดดเดี่ยวในสังคมเมืองสมัยใหม่ออกมาเป็นรูปธรรมที่สามารถสื่อสารอารมณ์และความรู้สึกให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถสัมผัสได้ถึงความรู้สึกเหล่านั้น

2.9.2 Pia Hakko

Pia Hakko เป็นศิลปินสาวชาวอังกฤษรุ่นใหม่ที่มีผลงานมีความโดดเด่นทางด้านเทคนิค collage เธอสำเร็จการศึกษาด้านกราฟิกดีไซน์จากวิทยาลัยศิลปะและการออกแบบ Central St Martins (ในเครือ UAL) และระดับปริญญาโทด้านสื่อกราฟิกเคลื่อนไหว จากวิทยาลัย London College of Communication

หลังจากนั้นเธอจึงโลดแล่นอยู่ในวงการศิลปะและการออกแบบซึ่งเทคนิคที่เธอนิยมใช้อยู่เสมอ ก็คือการตัดปะภาพถ่าย(collage)ในลักษณะตัดแบ่งส่วนภาพถ่ายในหลายๆภาพแล้วนำมาปะติดปะต่อ ประกอบกันให้เกิดฟอร์มวัตถุที่ลงตัวและเกิดเป็นความหมายใหม่ โดยส่วนใหญ่แล้ววัตถุที่เธอมักนำมาสร้างงาน collage จะเป็นภาพถ่ายจากนิตยสารทั้งเก่าและใหม่ ภาพถ่ายเก่าๆจากหนังสือรวมไปถึง หน้ากระดาษบทความหนังสือบางเล่มที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจก็จะถูกนำมาตัดปะทับซ้อนกับภาพถ่าย จนเกิดเป็นความหมายน่าสนใจ

งานศิลปะของเธอส่วนใหญ่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากวรรณกรรม ภาพยนตร์ และดนตรี เธอมักหยิบยืมประโยคที่แฝงข้อคิดคำคมในบทกวี บทภาพยนตร์ มาประกอบกับการอธิบายภาพ ผลงานของเธอเอง เนื้อหาภายในผลงาน collage ของเธอมักจะพูดถึงเรื่องตัวตน เพศ ความรัก ความเศร้า และความรุนแรง

ภาพที่ 2.15 Absent From Self / Pia Hakko
แหล่งที่มา : <http://cargocollective.com/piahakko>

ภาพที่ 2.16 Love And Hate / Pia Hako

แหล่งที่มา : <http://cargocollective.com/piahako>

วิเคราะห์ศิลปิน

ผลงานของ Pia Hako นั้นมีแนวทางในการตัดปะภาพถ่ายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการล้อเลียนกับฟอร์มของสรีระร่างกายมนุษย์ ความย้อนแย้งทางสีหน้าท่าทางในภาพ และยังเต็มไปด้วยความหมายนัยยะแฝงในงานเป็นภาพเหนือจริงที่สะท้อนความรู้สึกที่แท้จริงภายในจิตใจเบื้องต้นได้อย่างสวยงาม แม้ว่าองค์ประกอบต่างๆ ในภาพถูกตัดทับซ้อนเพียงน้อยชิ้นแต่กลับดูลงตัวและทรงพลังอย่างเรียบง่าย

สิ่งที่นำมาใช้ในงาน

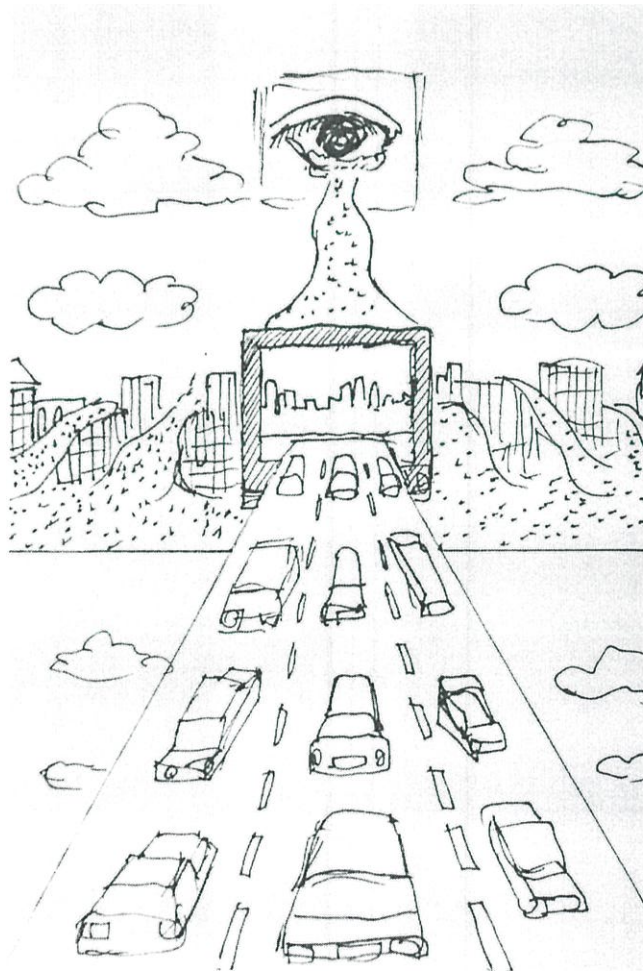
ศึกษาการใช้เทคนิคตัดปะภาพถ่ายที่ทำให้เกิดองค์ประกอบใหม่แบบทับซ้อนกันเป็นรูปทรงแบบใหม่ซึ่งมีความลงตัวและสวยงาม และสามารถสื่อสารอารมณ์และความรู้สึกให้ผู้ชมสัมผัสได้

บทที่ 3

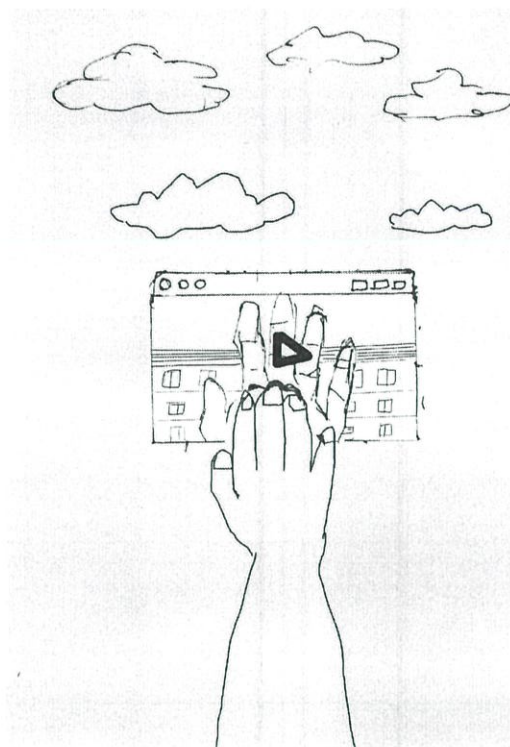
วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง (sketch)

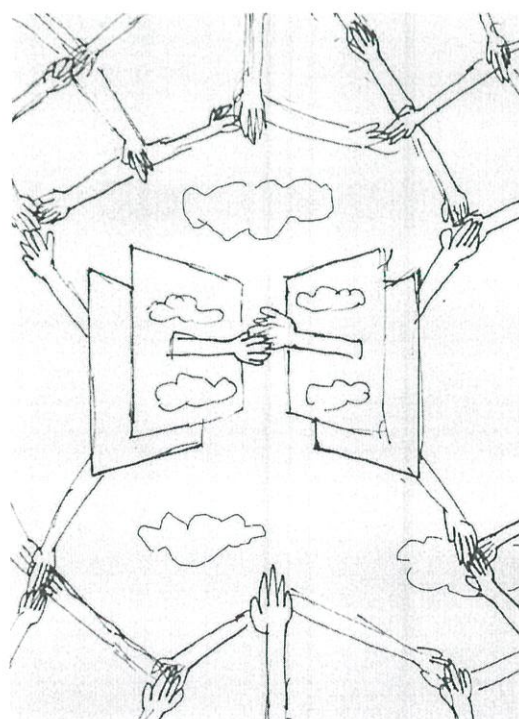
แบ่งออกเป็น 24 ภาพ ดังนี้

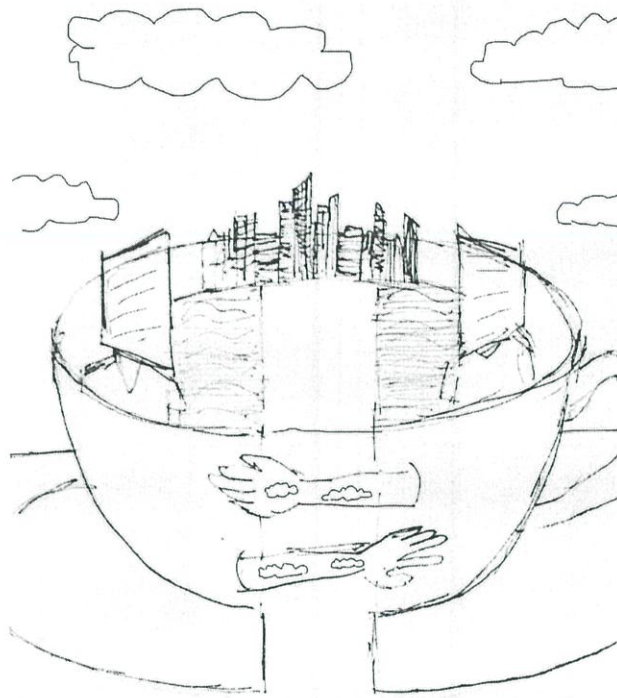
ภาพที่ 3.1 ภาพร่างประกอบบทที่ 1 “เมืองหลวง”

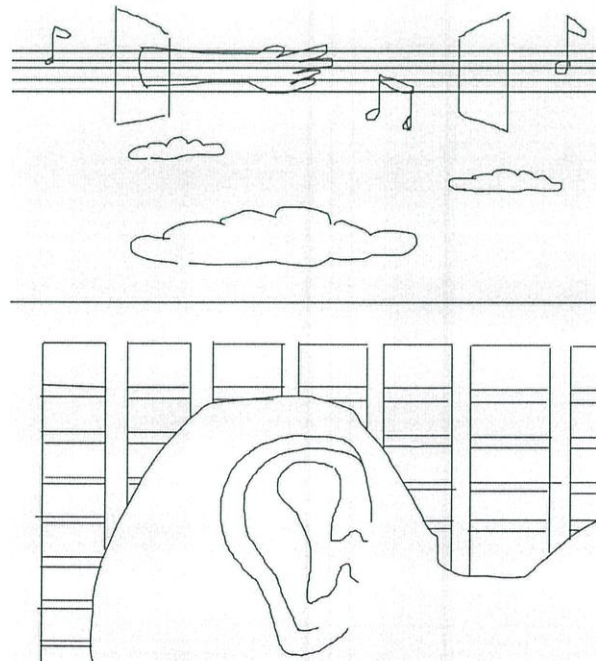
ภาพที่ 3.2 ภาพร่างประกอบบทที่ 2 “แผ่นดินวิดีโอของแม่”

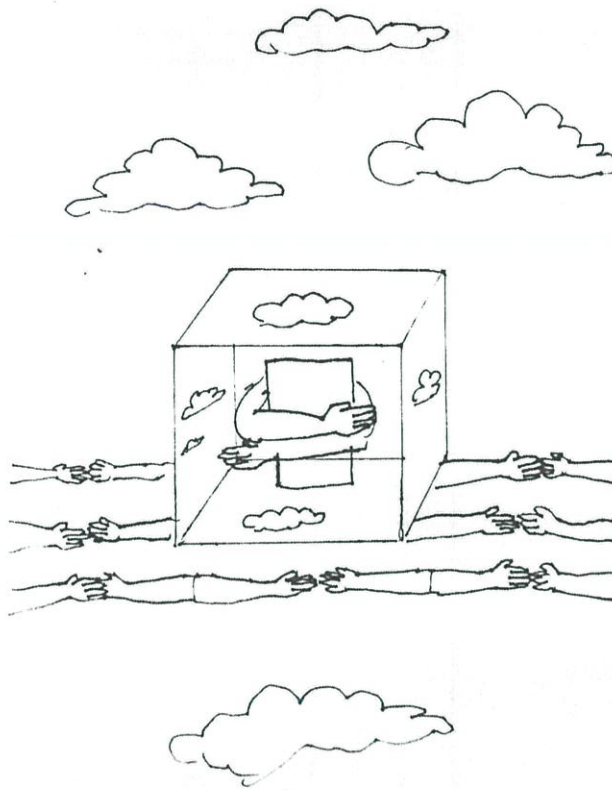
ภาพที่ 3.3 ภาพร่างประกอบบทที่ 3 “The Social Network”

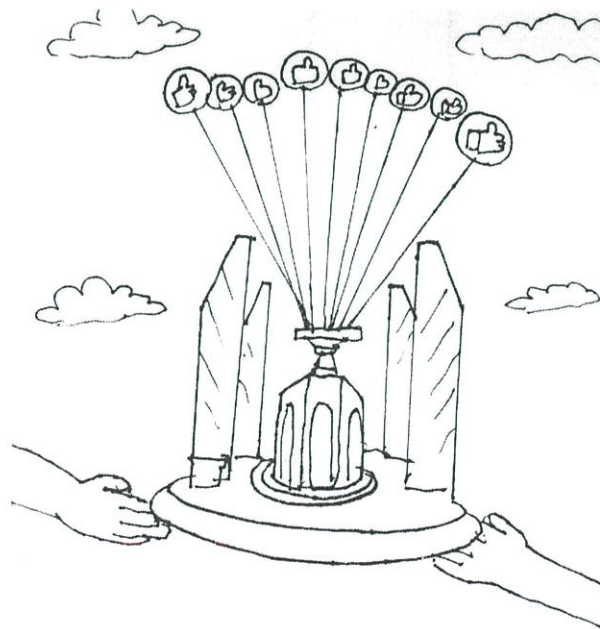
ภาพที่ 3.4 ภาพร่างประกอบบทที่ 4 “Sense of Touch”

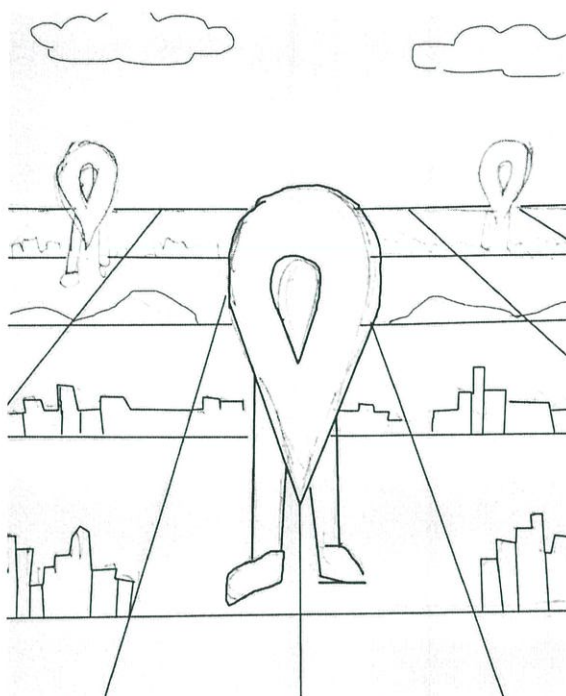
ภาพที่ 3.5 ภาพร่างประกอบบทที่ 5 “เหตุเกิดจากความเหงา”

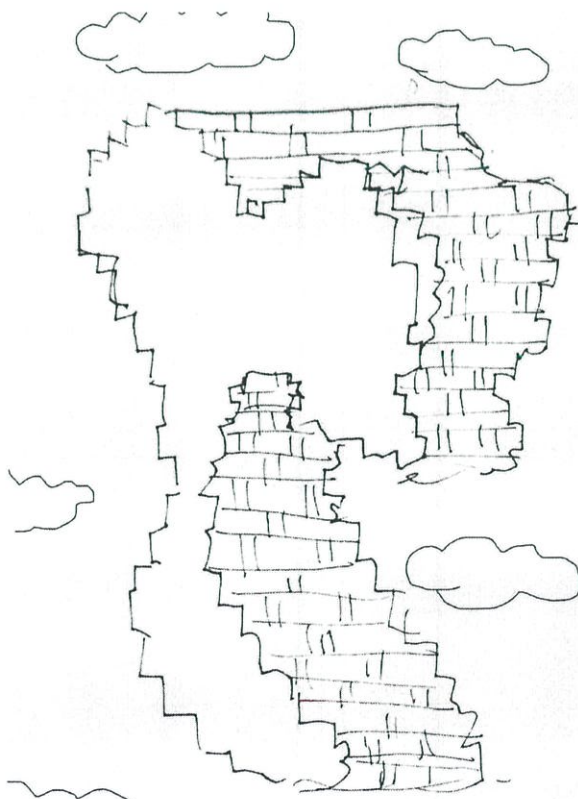
ภาพที่ 3.6 ภาพร่างประกอบบทที่ 6 “The @esthetics of Loneliness”

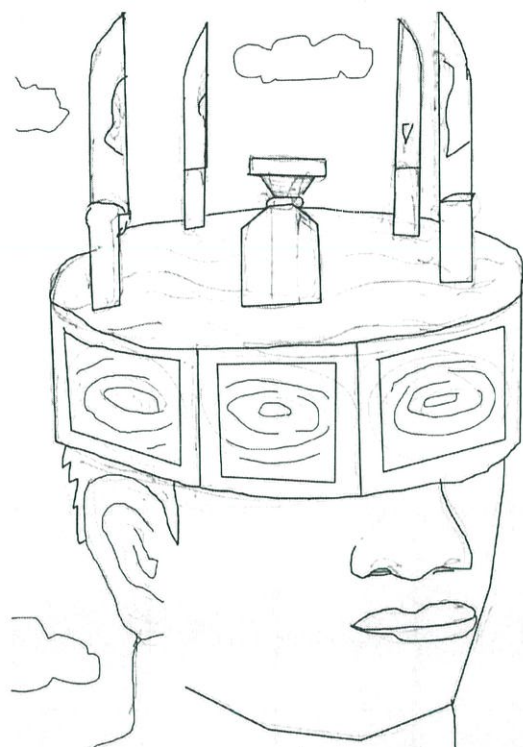
ภาพที่ 3.7 ภาพร่างประกอบบทที่ 7 “Mob 2.0”

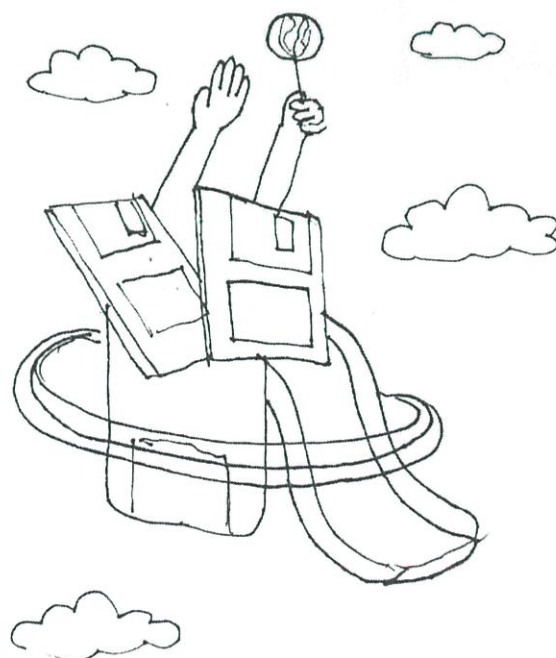
ภาพที่ 3.8 ภาพร่างประกอบบทที่ 8 “Follow Me”

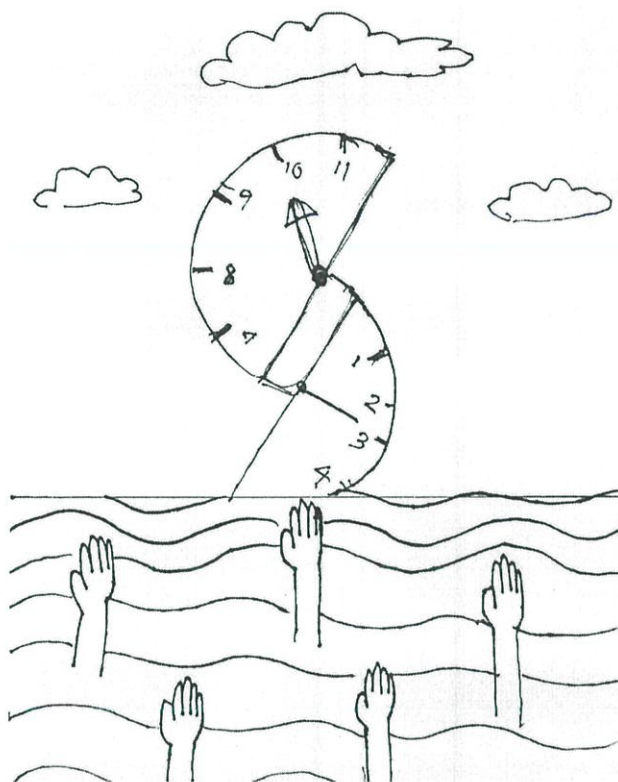
ภาพที่ 3.9 ภาพร่างประกอบบทที่ 9 “63 ล้านพิกเซล”

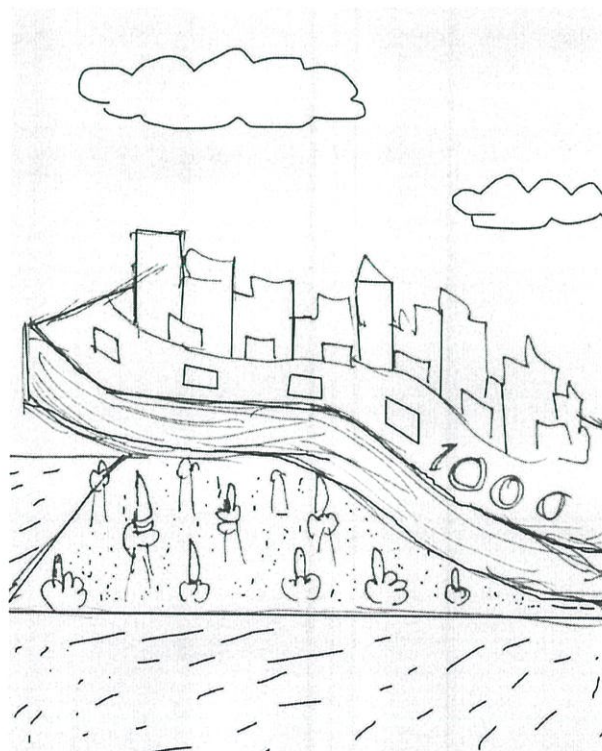
ภาพที่ 3.10 ภาพร่างประกอบบทที่ 10 “Cognitive Dissonance”

ภาพที่ 3.11 ภาพร่างประกอบบทที่ 11 “The Happy Wonder Ring”

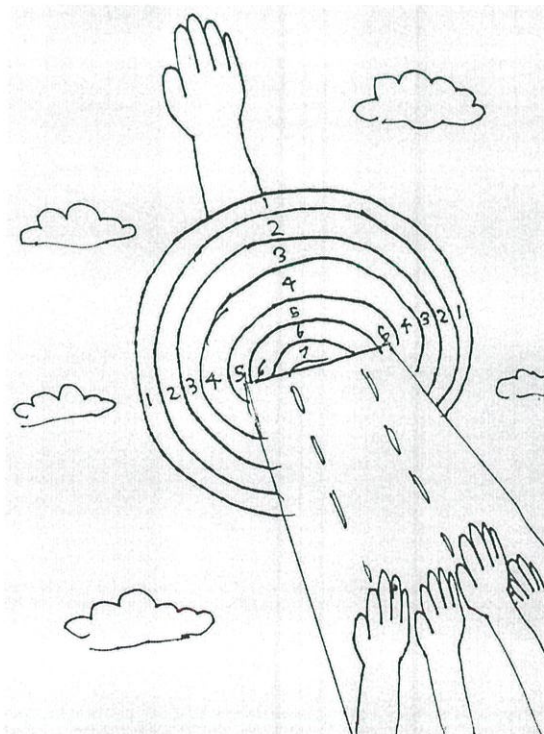
ภาพที่ 3.12 ภาพร่างประกอบบทที่ 12 “24”

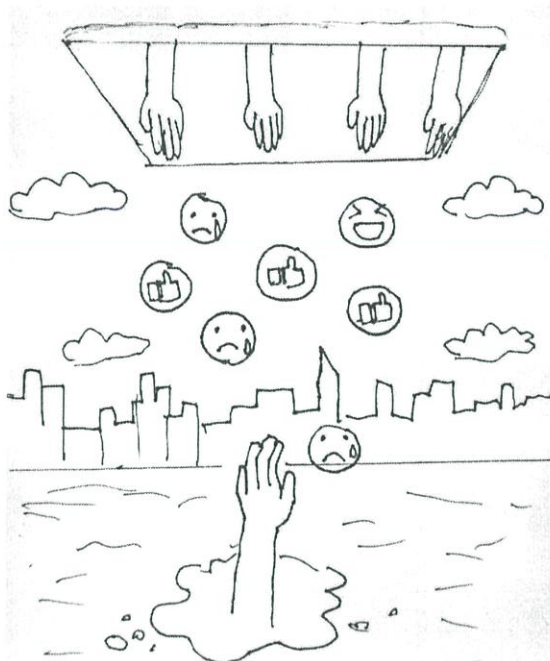
ภาพที่ 3.13 ภาพร่างประกอบบทที่ 13 “คนอย่างกูไม่มีอะไรจะเสียอยู่แล้ว มึงจะแลกกับกูมั๊ย!”

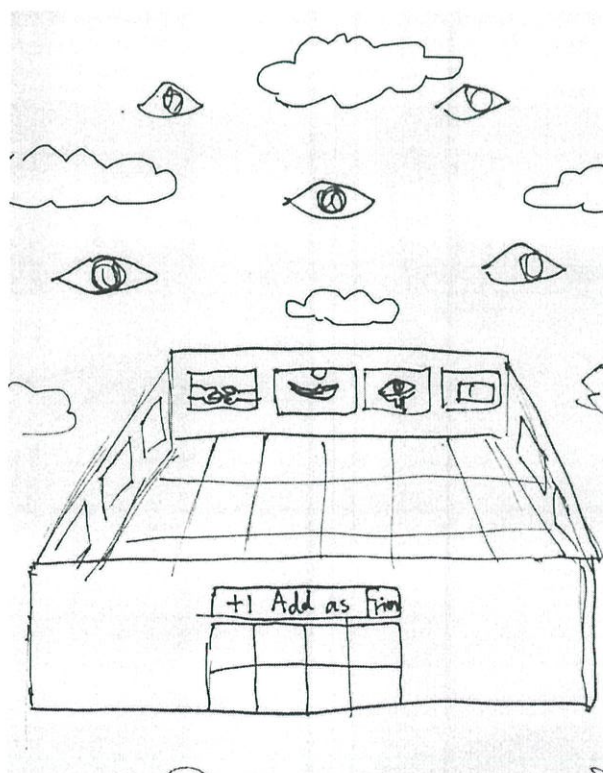
ภาพที่ 3.14 ภาพร่างประกอบบทที่ 14 “กอสซิป”

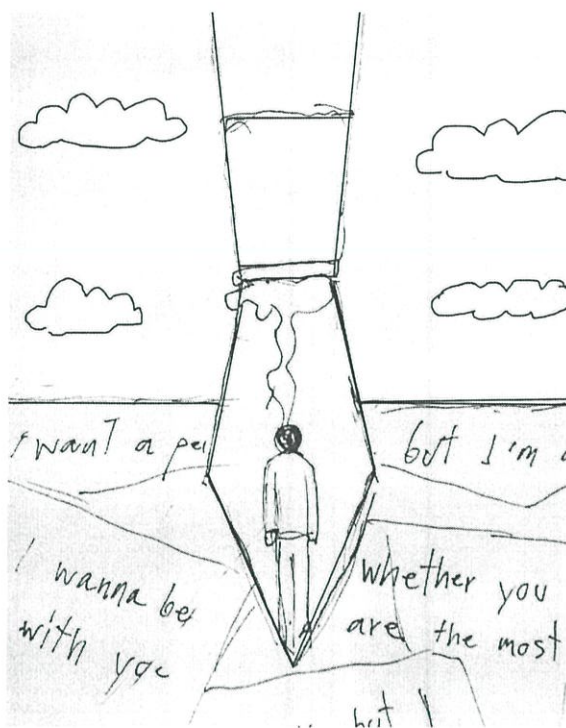
ภาพที่ 3.15 ภาพร่างประกอบบทที่ 15 “ขอ-เชื่อ-รับ”

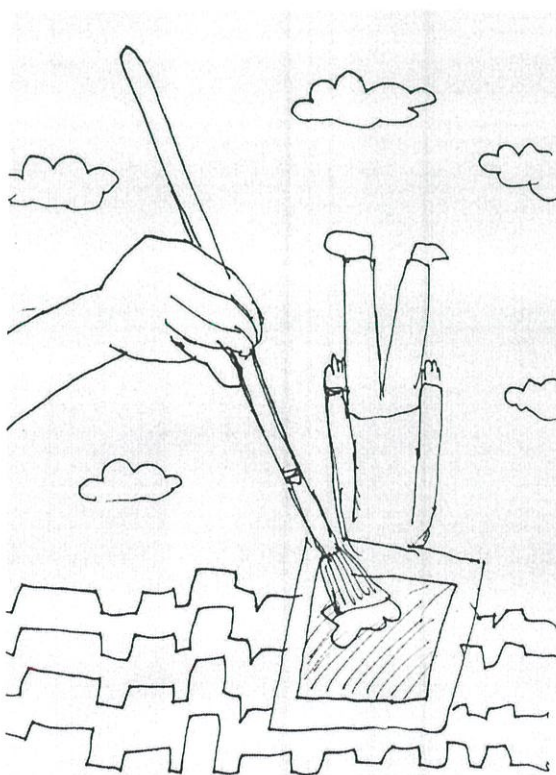
ภาพที่ 3.16 ภาพร่างประกอบบทที่ 16 “We don’t stop to help , we stop to look.”

ภาพที่ 3.17 ภาพร่างประกอบบทที่ 17 “คุณกำลังคิดอะไรอยู่?”

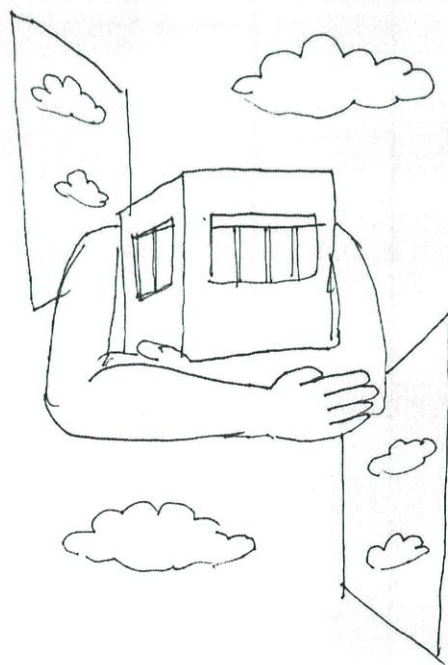
ภาพที่ 3.18 ภาพร่างประกอบบทที่ 18 “นักคิคนักเขียน”

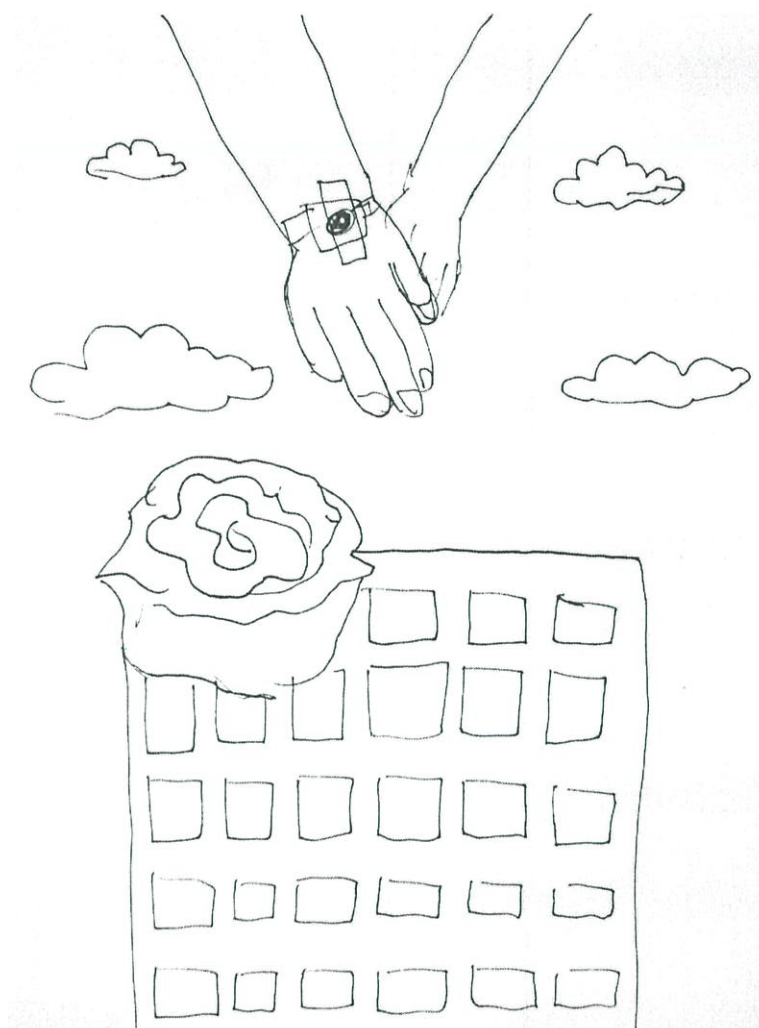
ภาพที่ 3.19 ภาพร่างประกอบบทที่ 19 “เฟรมผ้าใบ”

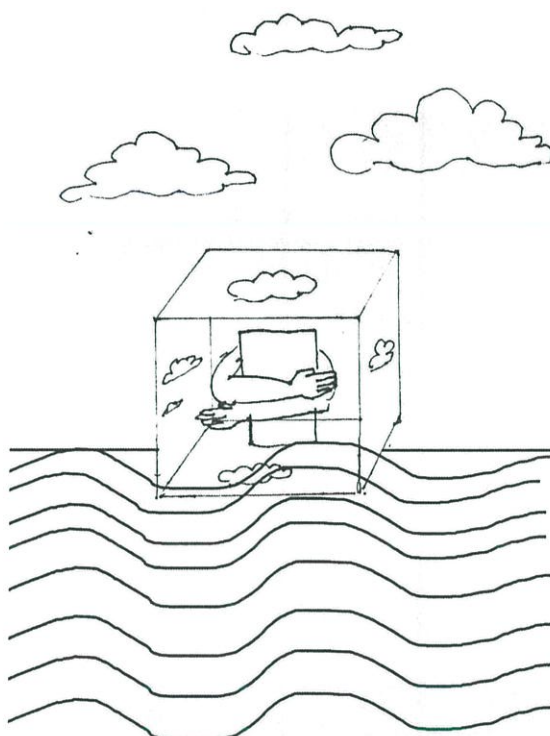
ภาพที่ 3.20 ภาพร่างประกอบบทที่ 20 “ฆาตกรต่อเนื่อง”

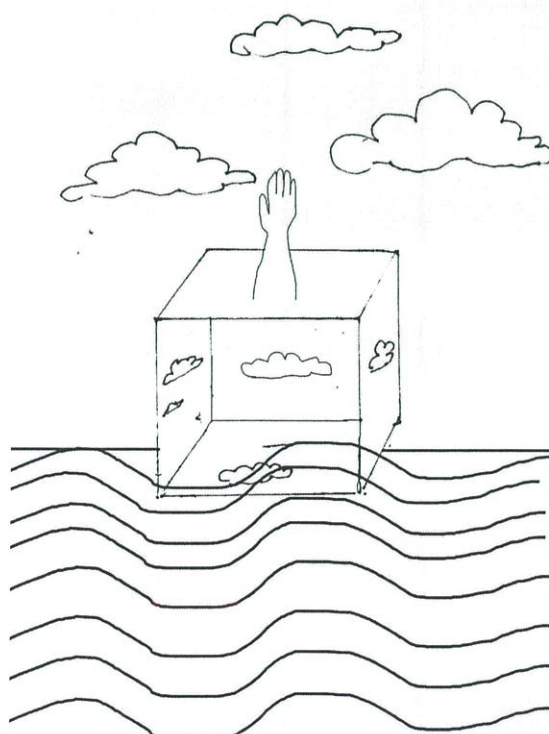
ภาพที่ 3.21 ภาพร่างประกอบบทที่ 21 “เป็นมิตรกับตัวเอง”

ภาพที่ 3.22 ภาพร่างประกอบบทที่ 22 “ความรัก”

ภาพที่ 3.23 ภาพร่างประกอบปกหนังสือด้านหน้า

ภาพที่ 3.24 ภาพร่างประกอบปกหนังสือด้านหลัง

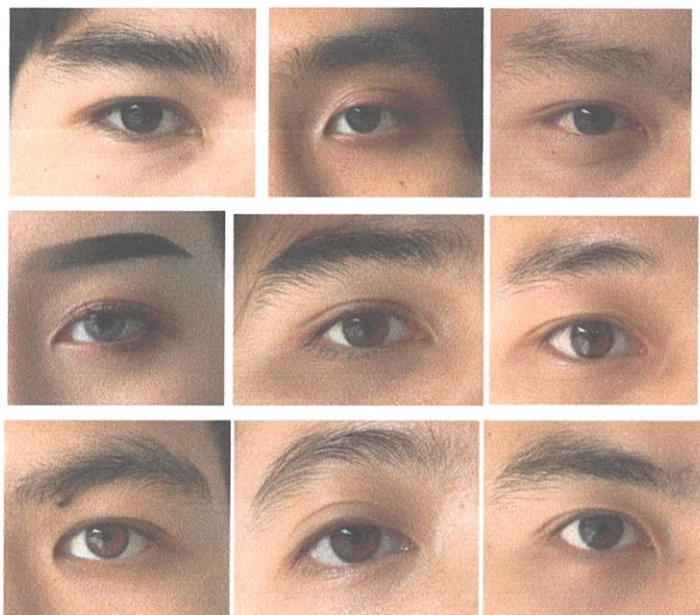
3.2 ขั้นตอนถ่ายภาพสำหรับนำไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.1 ภาพท้องฟ้า

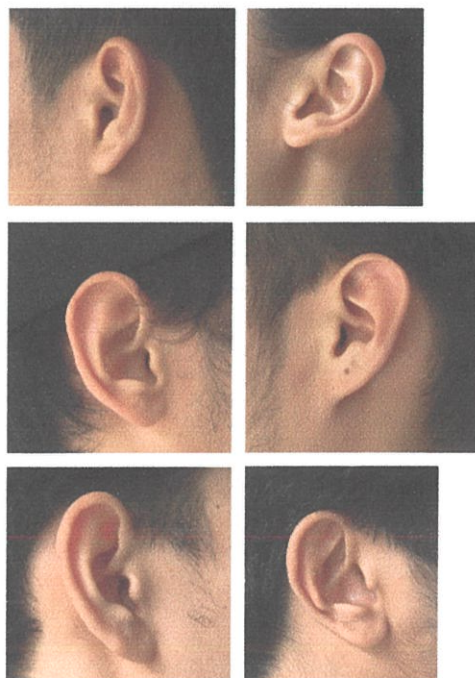
ภาพที่ 3.25 – 3.42 ภาพท้องฟ้าที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.4 ภาพอวัยวะดวงตา

ภาพที่ 3.61 – 3.69 ภาพอวัยวะดวงตาที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.5 ภาพอวัยวะหู

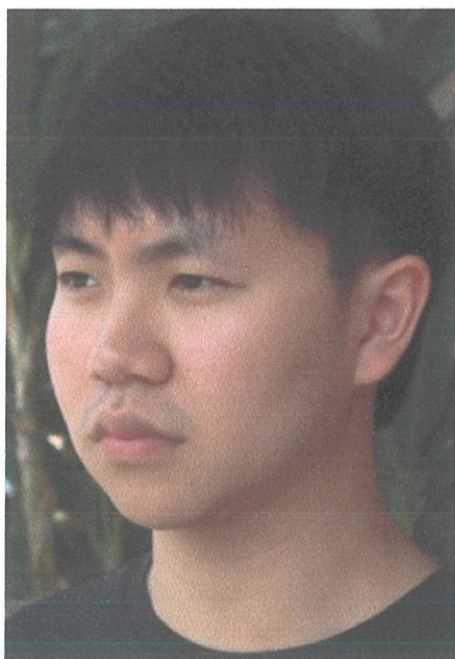
ภาพที่ 3.70 – 3.75 ภาพอวัยวะหูที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.6 ภาพอวัยวะลำตัว

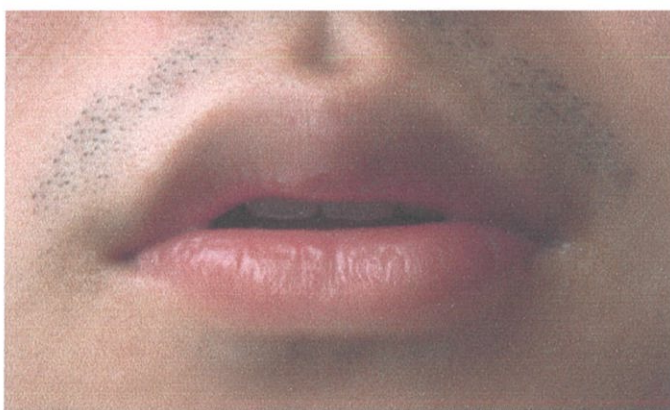
ภาพที่ 3.76 – 3.84 ภาพอวัยวะลำตัวที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.7 ภาพอวัยวะใบหน้า

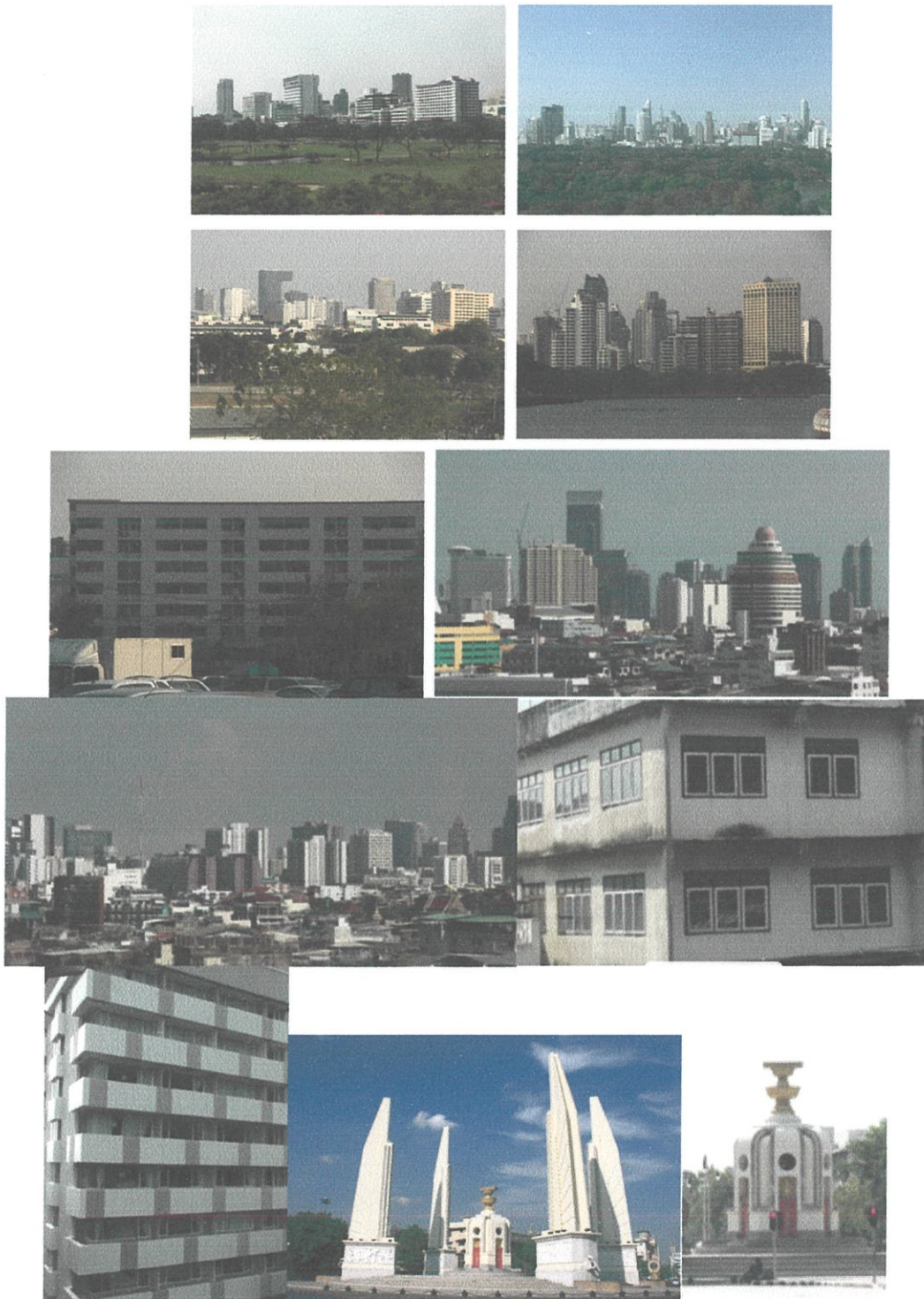
ภาพที่ 3.85 ภาพอวัยวะใบหน้าที่น่าไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.8 ภาพอวัยวะปาก

ภาพที่ 3.86 ภาพอวัยวะปากที่น่าไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.9 ภาพอาคารและสถานที่

ภาพที่ 3.87 – 3.97 ภาพอาคารและสถานที่ที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.10 ภาพสิ่งของและเครื่องใช้

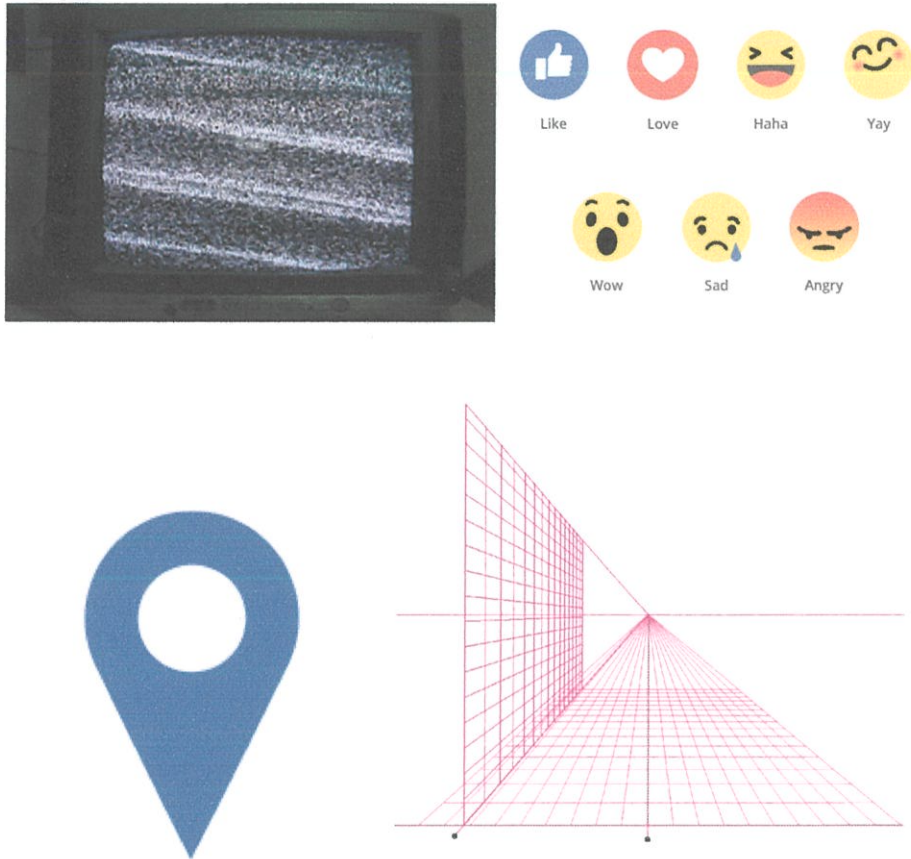
ภาพที่ 3.98 – 3.112 ภาพสิ่งของและเครื่องใช้ที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.11 ภาพพื้นผิววัสดุและธรรมชาติ

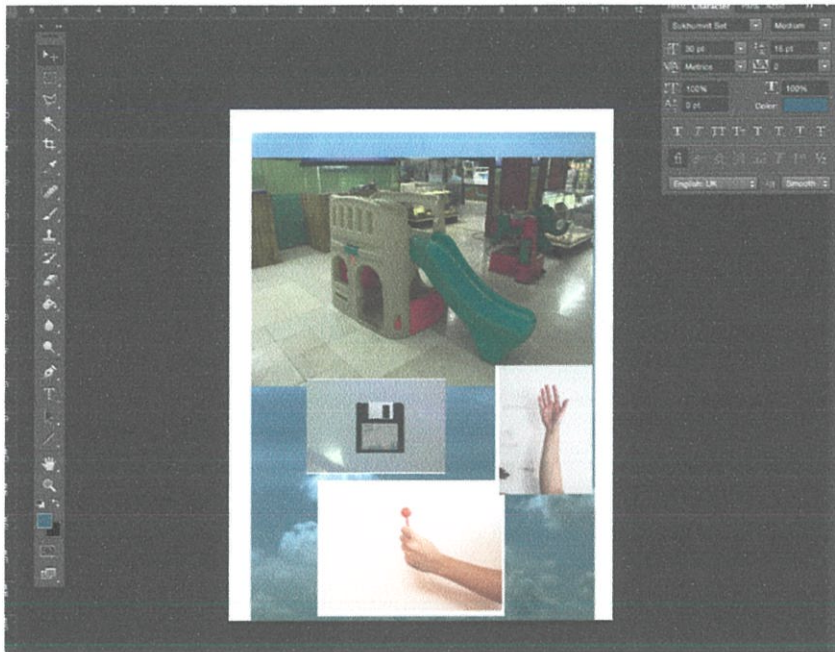
ภาพที่ 3.113 – 3.118 ภาพพื้นผิววัสดุและธรรมชาติที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage

3.2.12 ภาพสัญญาณแบบ analog สัญญาณลักษณะต่างๆในคอมพิวเตอร์

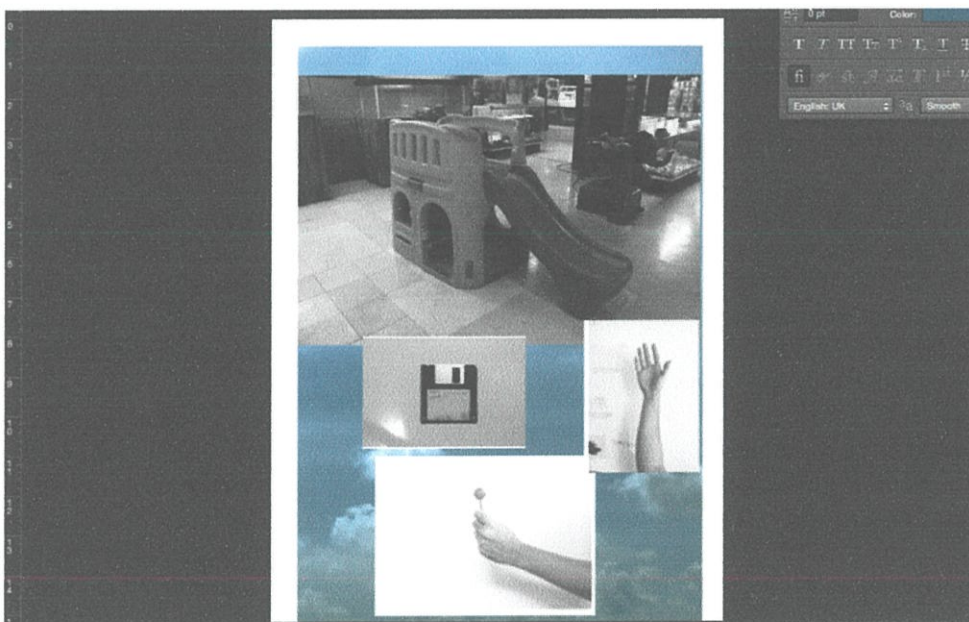

ภาพที่ 3.119 – 3.122 ภาพสัญญาณแบบ analog และสัญญาณลักษณะต่างๆในคอมพิวเตอร์
ที่นำไปใช้ในเทคนิค digital collage

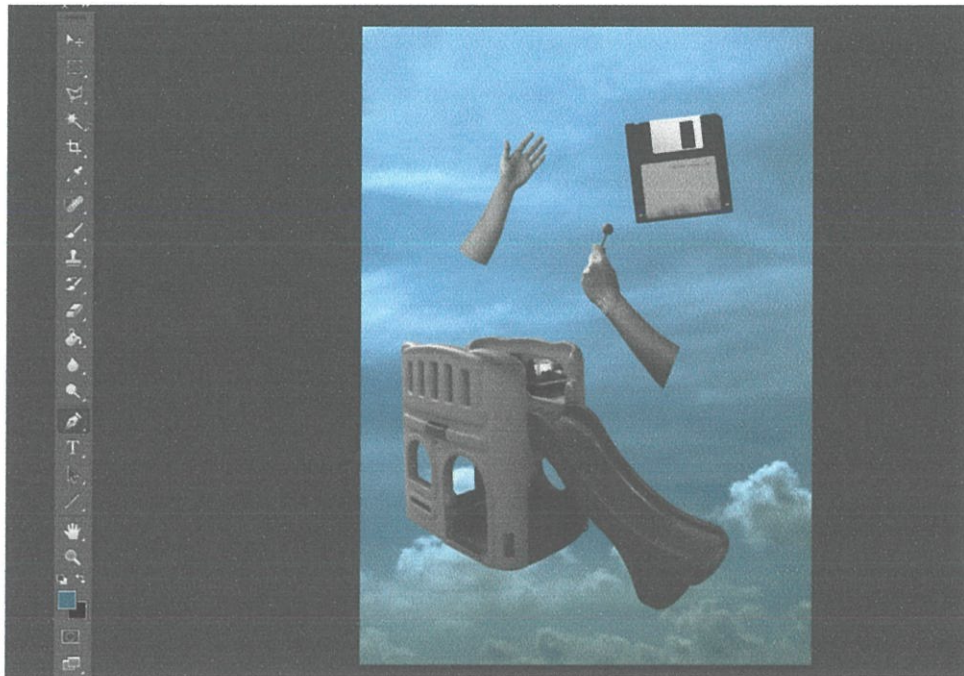
3.3 ขั้นตอนตัดปะภาพถ่ายด้วยเทคนิค digital collage ในโปรแกรม Adobe Photoshop

ภาพที่ 3.123 เตรียมภาพถ่ายที่ต้องใช้โดยแบ่งเลเยอร์ไว้ในหน้ากระดาษเดียวกัน

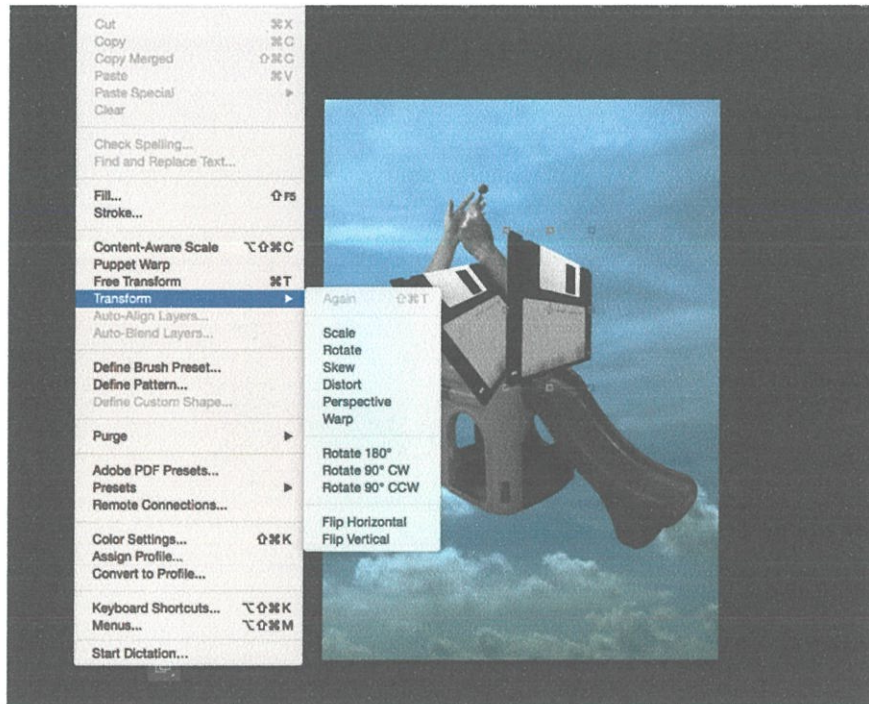
ภาพที่ 3.124 ปรับภาพถ่ายทั้งหมดเป็นขาวดำยกเว้นภาพท้องฟ้า

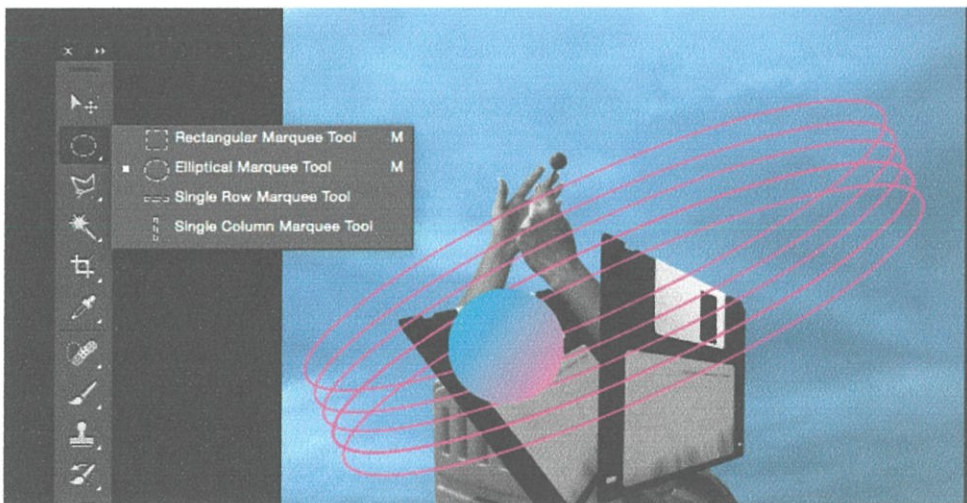
ภาพที่ 3.125 Die-Cut ภาพถ่ายทั้งหมดด้วยเครื่องมือ Pen Tool

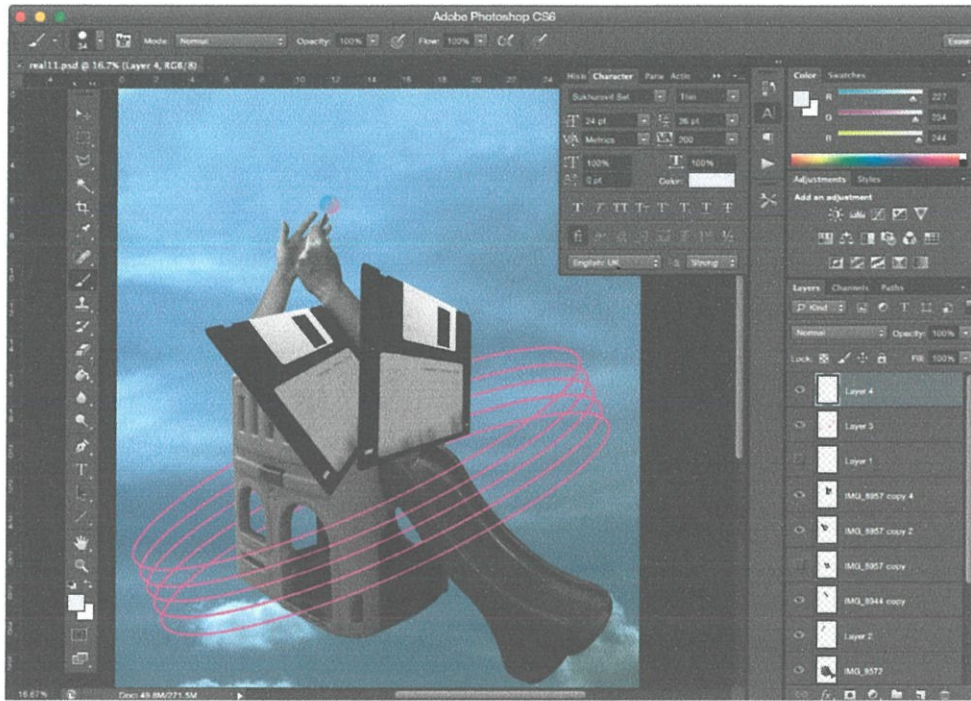
ภาพที่ 3.126 จัดวางองค์ประกอบภาพตามแบบที่ร่างเอาไว้และคัดลอกเลเยอร์บางส่วน

ภาพที่ 3.127 ปรับขนาดและมุมมองภาพถ่ายสิ่งของบางชิ้นด้วยกลุ่มคำสั่ง Transform

ภาพที่ 3.128 ใช้เครื่องมือในกลุ่ม marquee tools วาดรูปทรง,เส้นและสี่ตามต้องการปรับขนาดและองค์ประกอบให้เป็นตามแบบที่ร่างเอาไว้

ภาพที่ 3.129 การตัดปะภาพถ่ายโดยใช้โปรแกรม Adobe Photoshop เสร็จสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

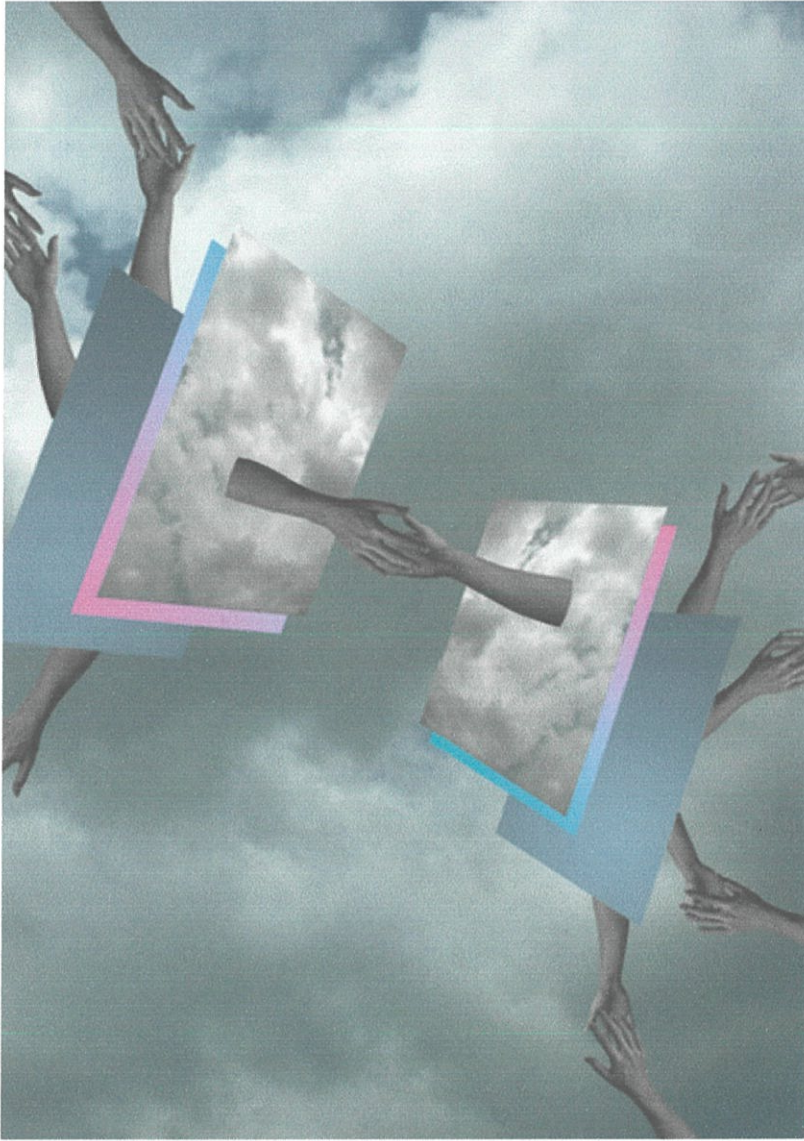
4.1 ผลงานภาพถ่ายที่ผ่านกระบวนการเทคนิค digital collage เรียบร้อยแล้วทั้ง 24 ภาพ

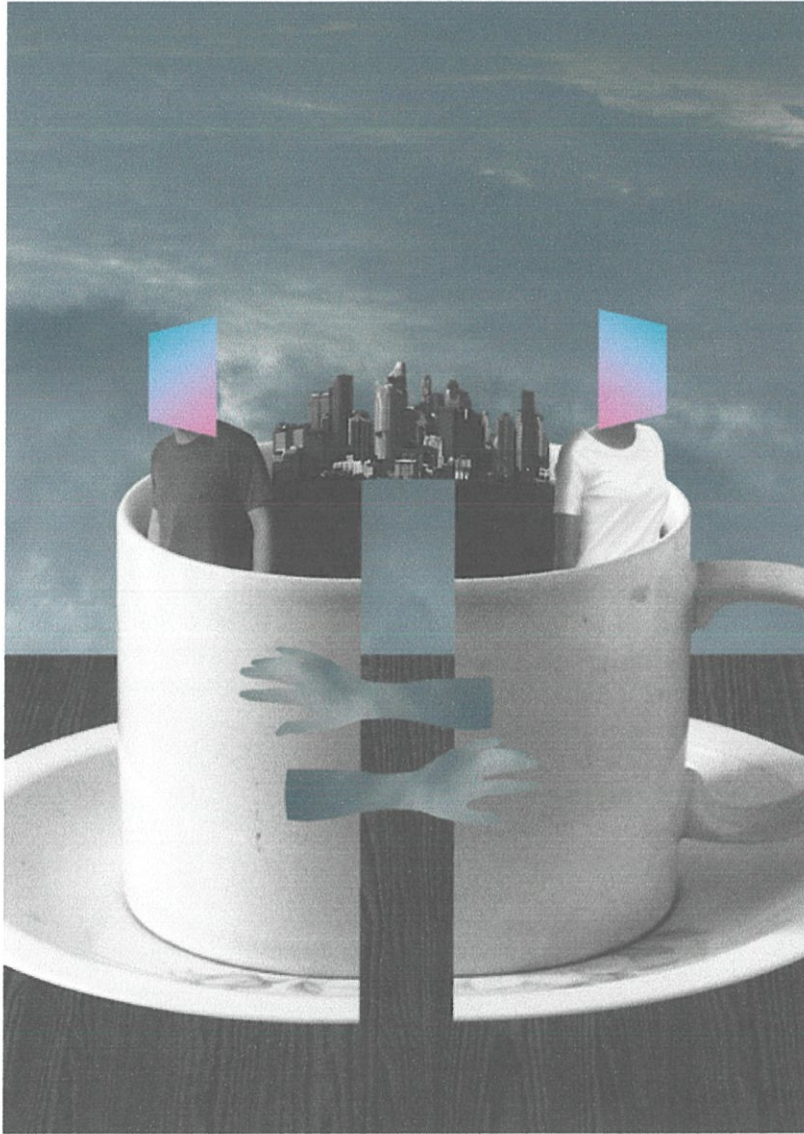
ภาพที่ 4.1 ผลงานจริง บทที่ 1 “เมืองหลวง”

ภาพที่ 4.2 ผลงานจริง บทที่ 2 “แผ่นดีวีดีของแม่”

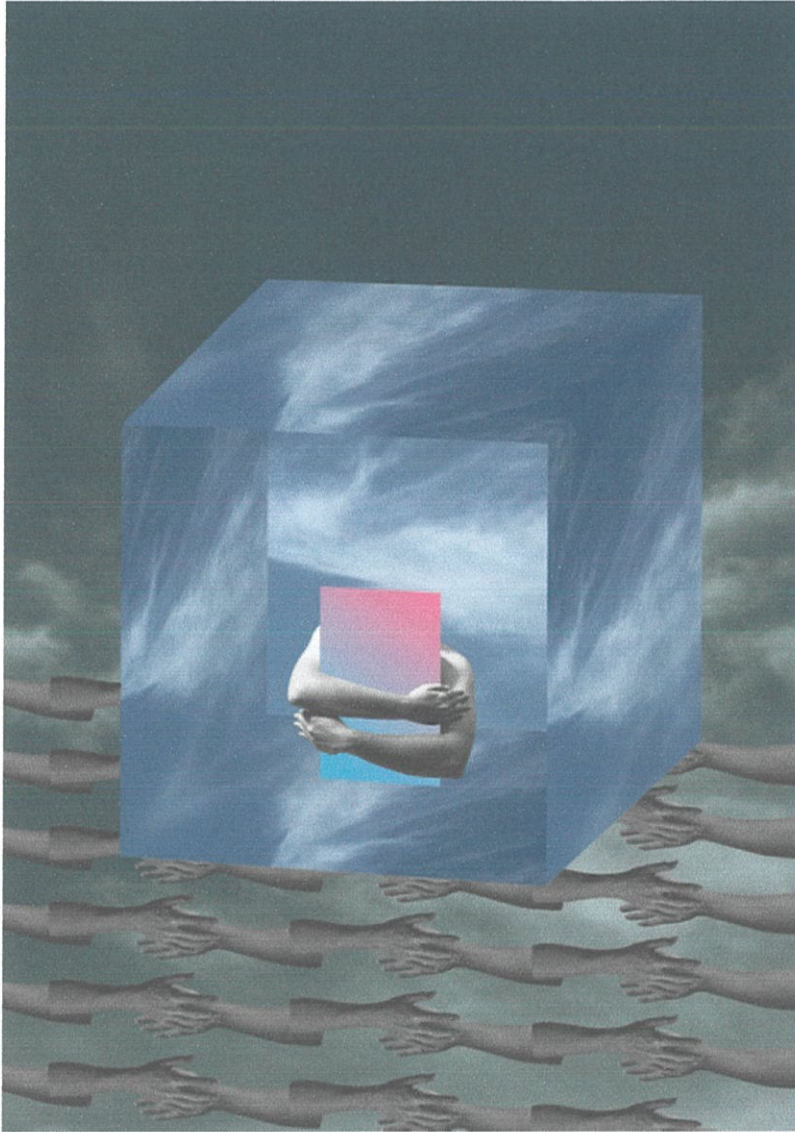
ภาพที่ 4.3 ผลงานจริง บทที่ 3 “The Social Network”

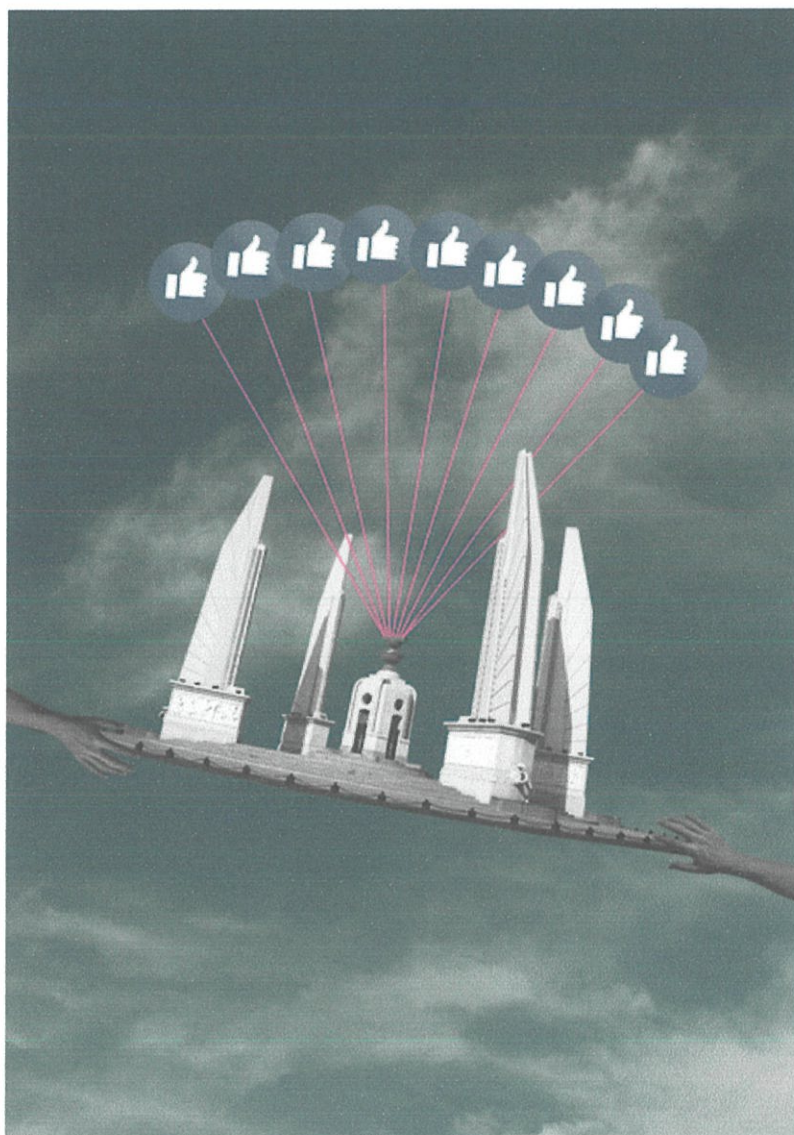
ภาพที่ 4.4 ผลงานจริง บทที่ 4 “Sense of Touch”

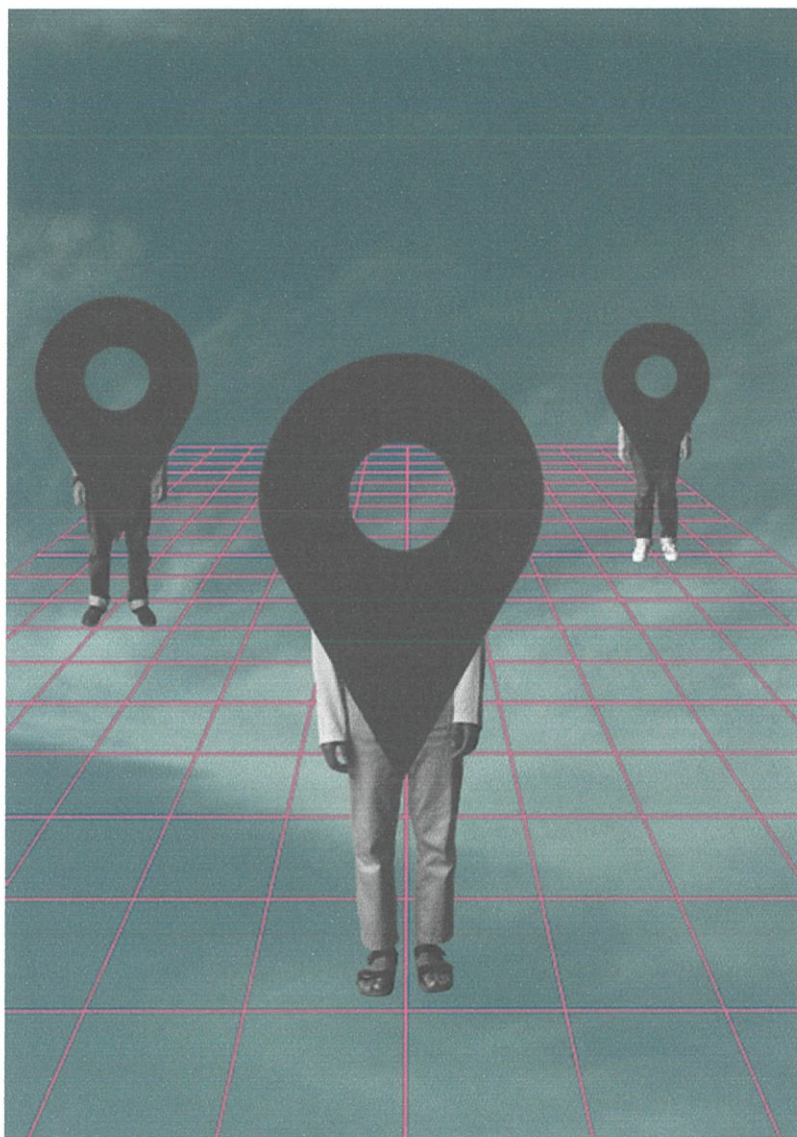
ภาพที่ 4.5 ผลงานจริง บทที่ 5 “เหตุเกิดจากความเหงา”

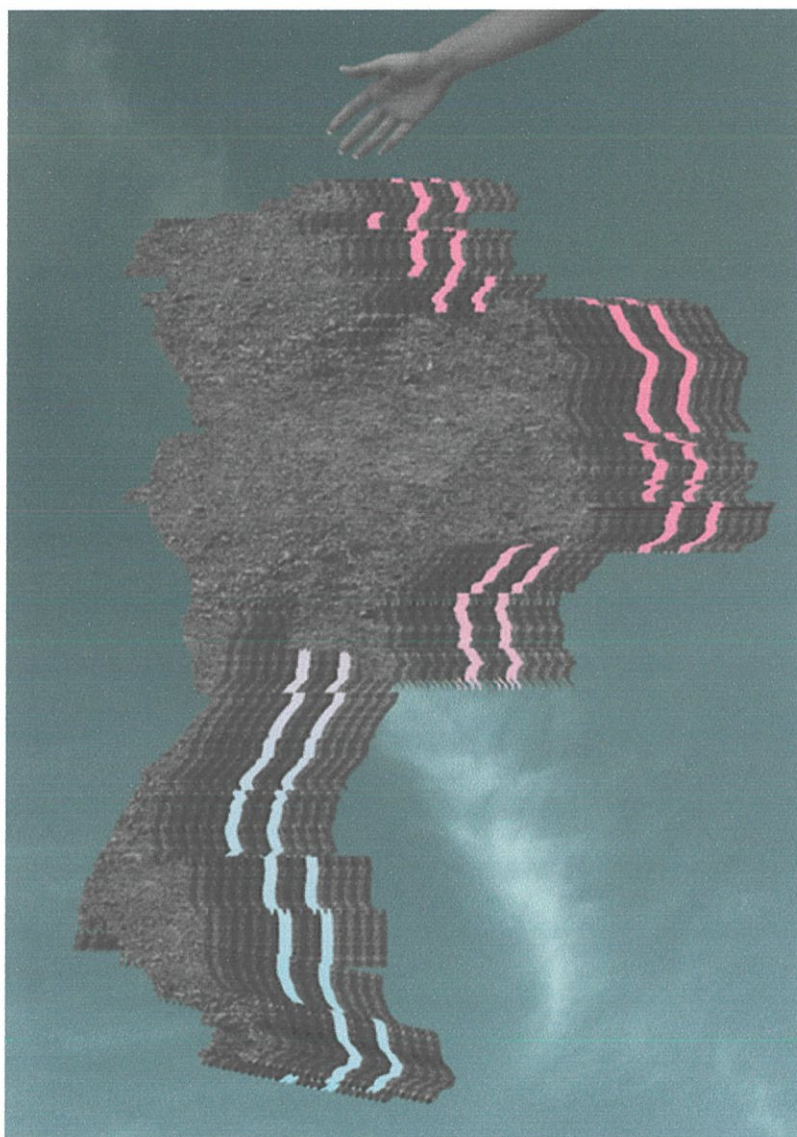
ภาพที่ 4.6 ผลงานจริง บทที่ 6 “The @esthetics of Loneliness”

ภาพที่ 4.7 ผลงานจริง บทที่ 7 “Mob 2.0”

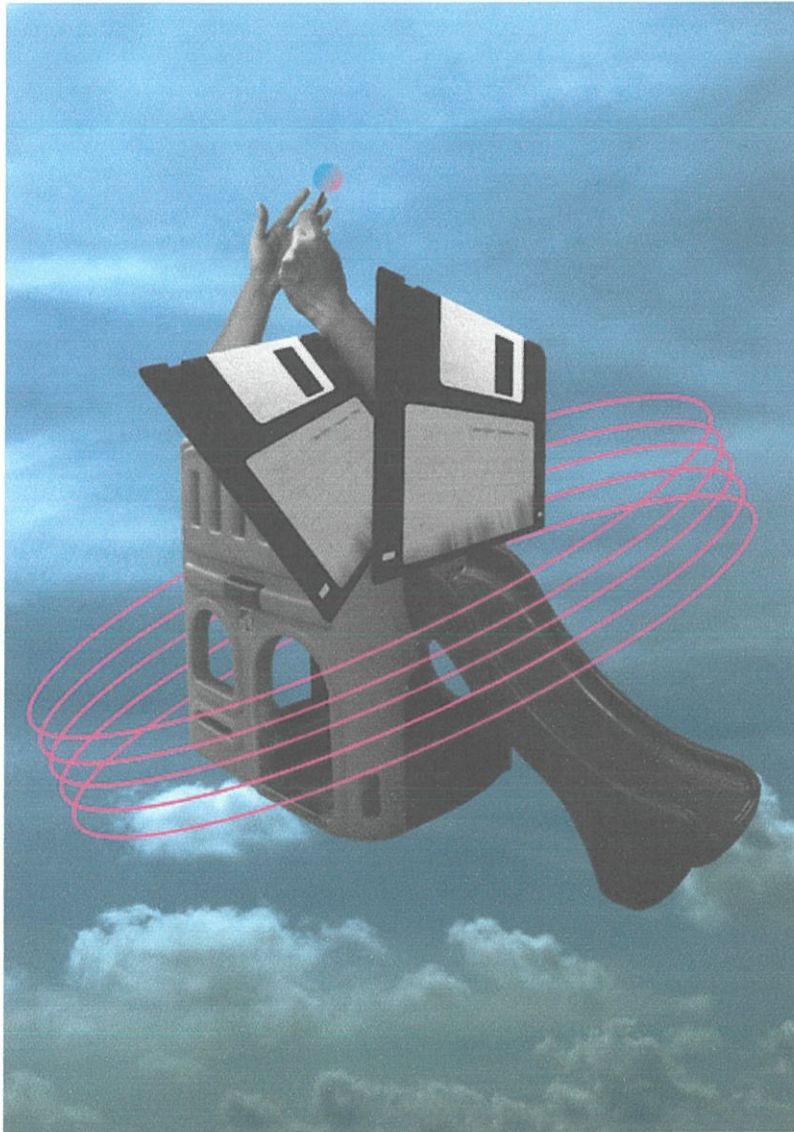
ภาพที่ 4.8 ผลงานจริง บทที่ 8 “Follow Me”

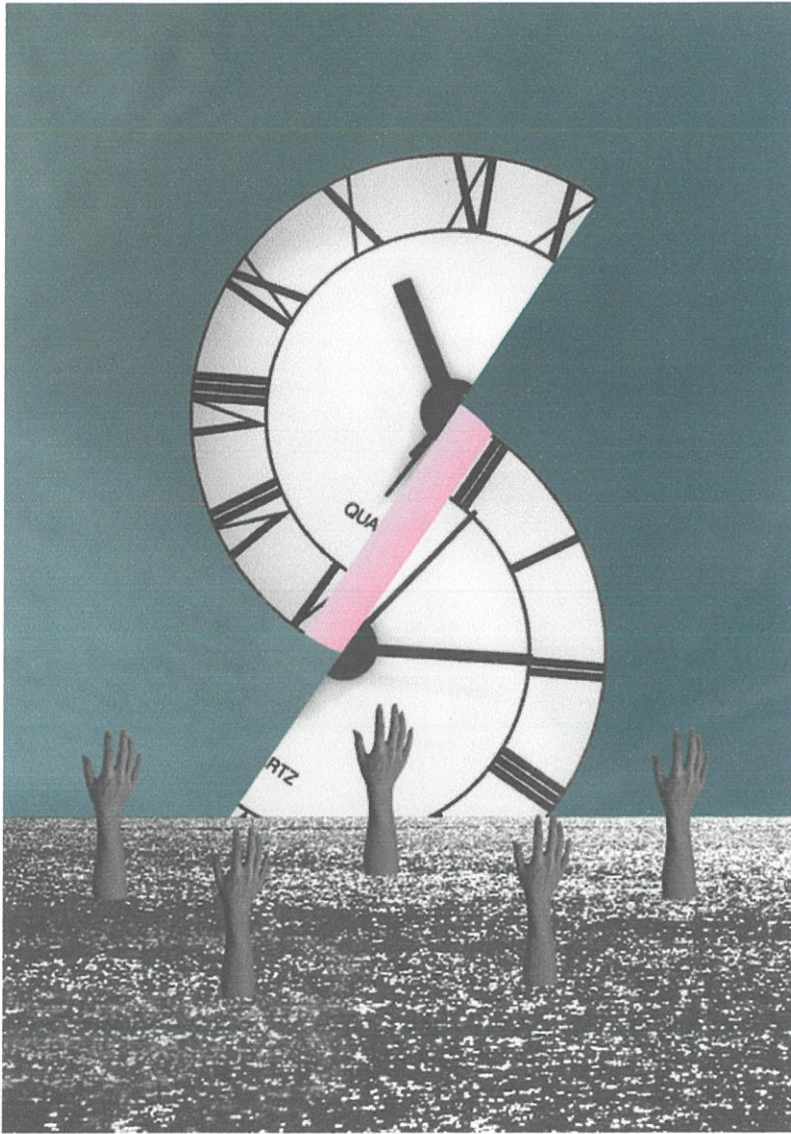
ภาพที่ 4.9 ผลงานจริง บทที่ 9 “63 ล้านพิกเซล”

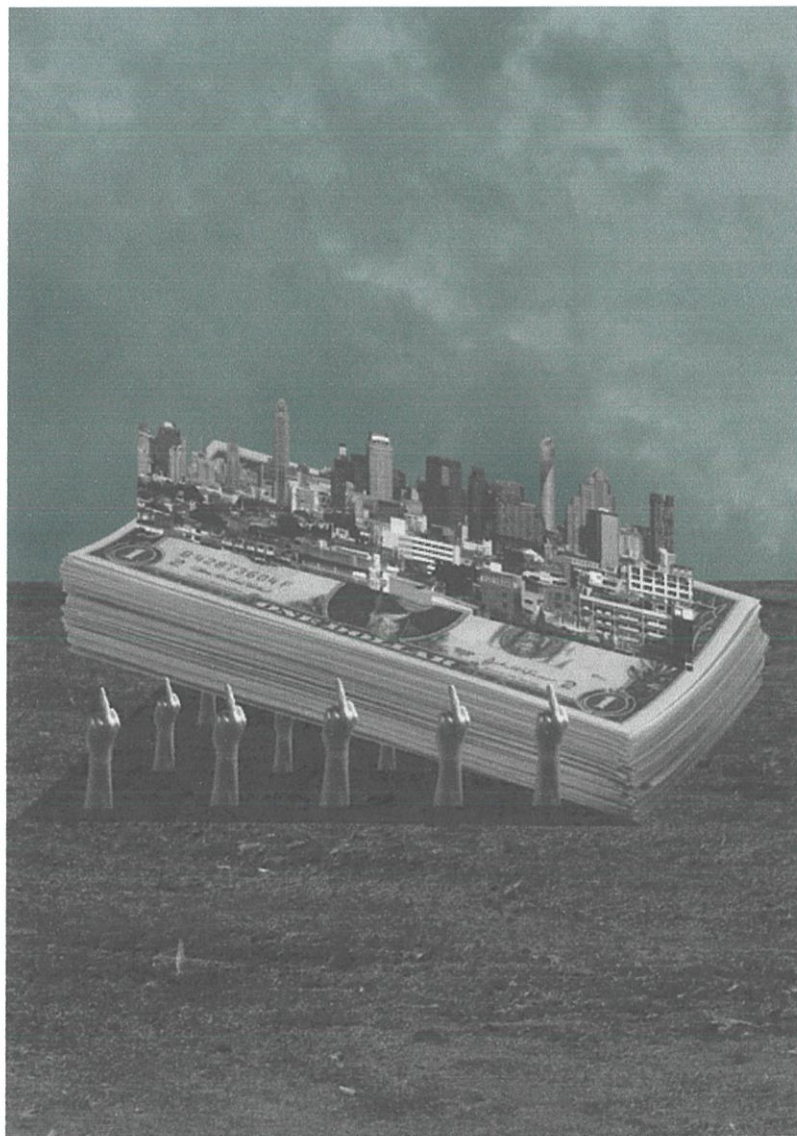
ภาพที่ 4.10 ผลงานจริง บทที่ 10 “Cognitive Dissonance”

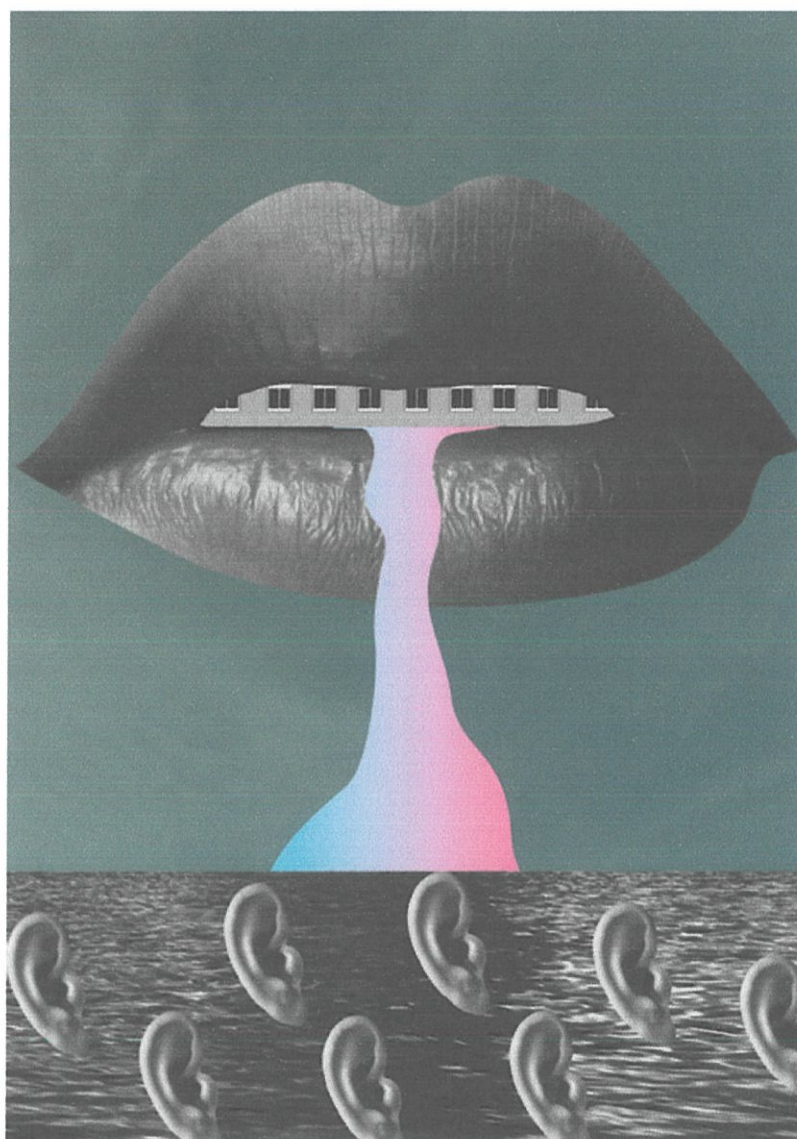
ภาพที่ 4.11 ผลงานจริง บทที่ 11 “The Happy Wonder Ring”

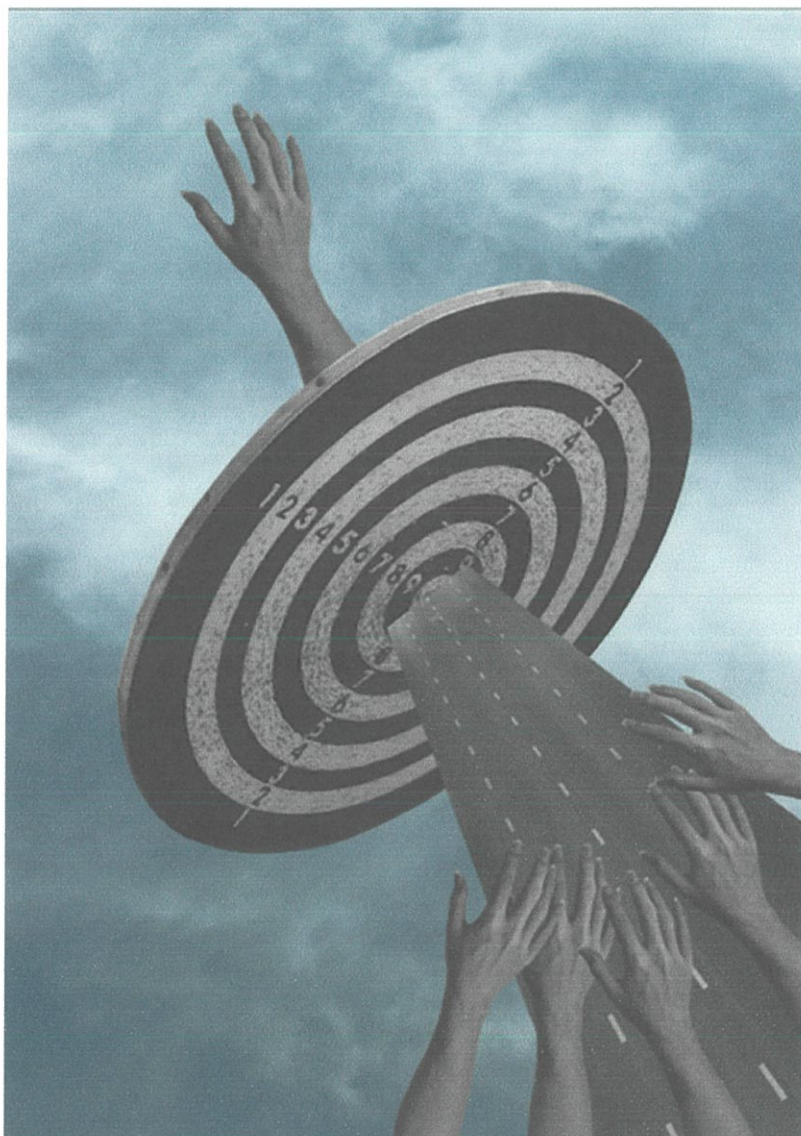
ภาพที่ 4.12 ผลงานจริง บทที่ 12 “24”

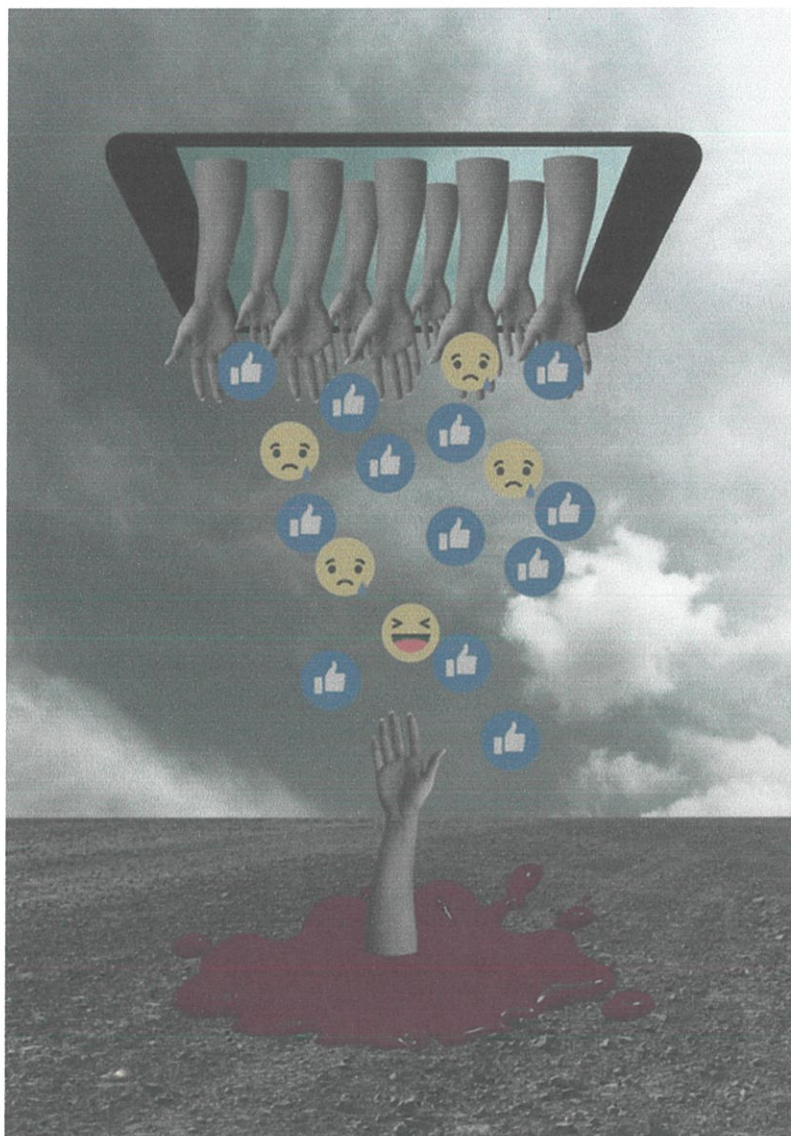
ภาพที่ 4.13 ผลงานจริง บทที่ 13 “คนอย่างกูไม่มีอะไรจะเสียอยู่แล้ว มึงจะแลกกับกูมั๊ย!”

ภาพที่ 4.14 ผลงานจริง บทที่ 14 “กอสซิป”

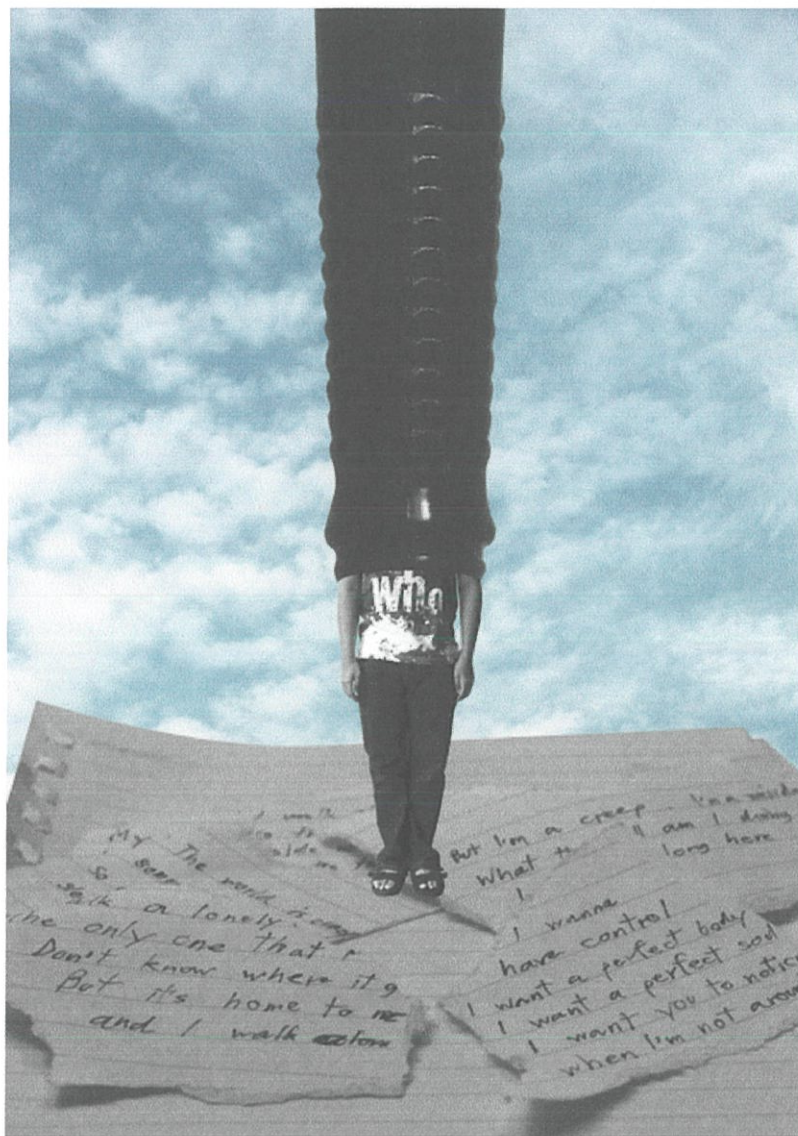
ภาพที่ 4.15 ผลงานจริง บทที่ 15 “ขอ-เชื่อ-รับ”

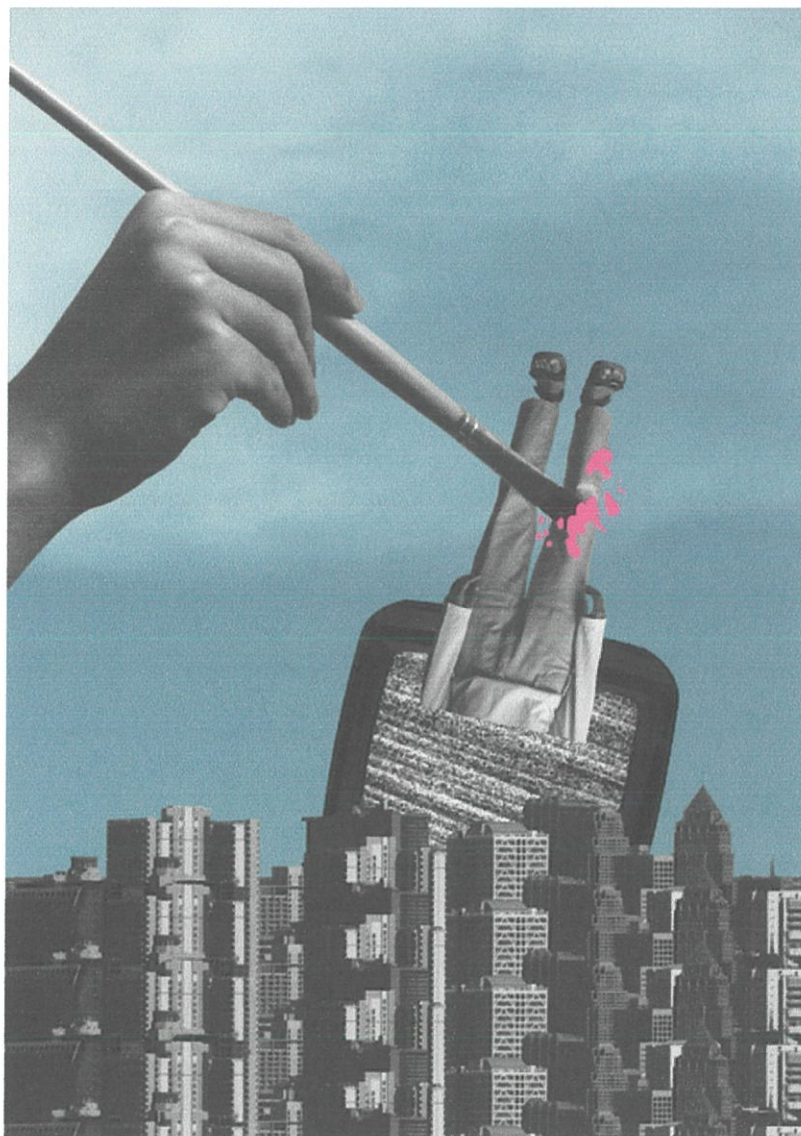
ภาพที่ 4.16 ผลงานจริง บทที่ 16 “We don’t stop to help , we stop to look.”

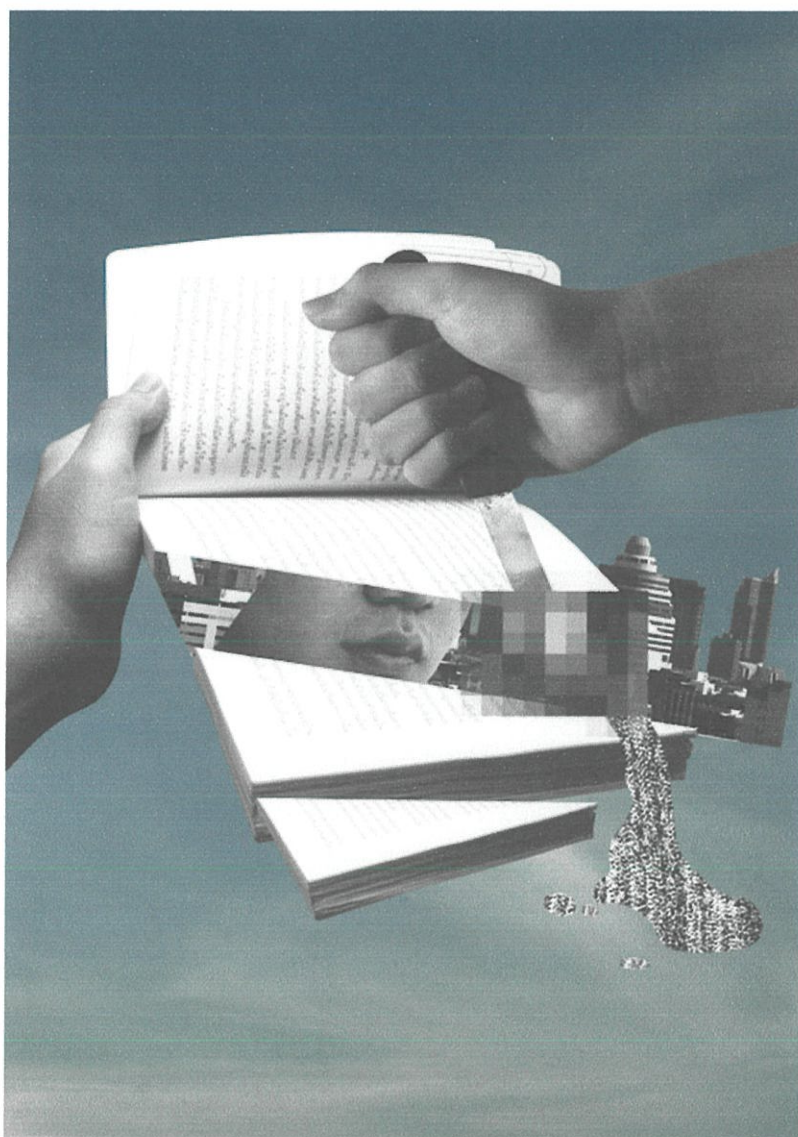
ภาพที่ 4.17 ผลงานจริง บทที่ 17 “คุณกำลังคิดอะไรอยู่?”

ภาพที่ 4.18 ผลงานจริง บทที่ 18 “นักคิดนักเขียน”

ภาพที่ 4.19 ผลงานจริง บทที่ 19 “เฟรมผ้าใบ”

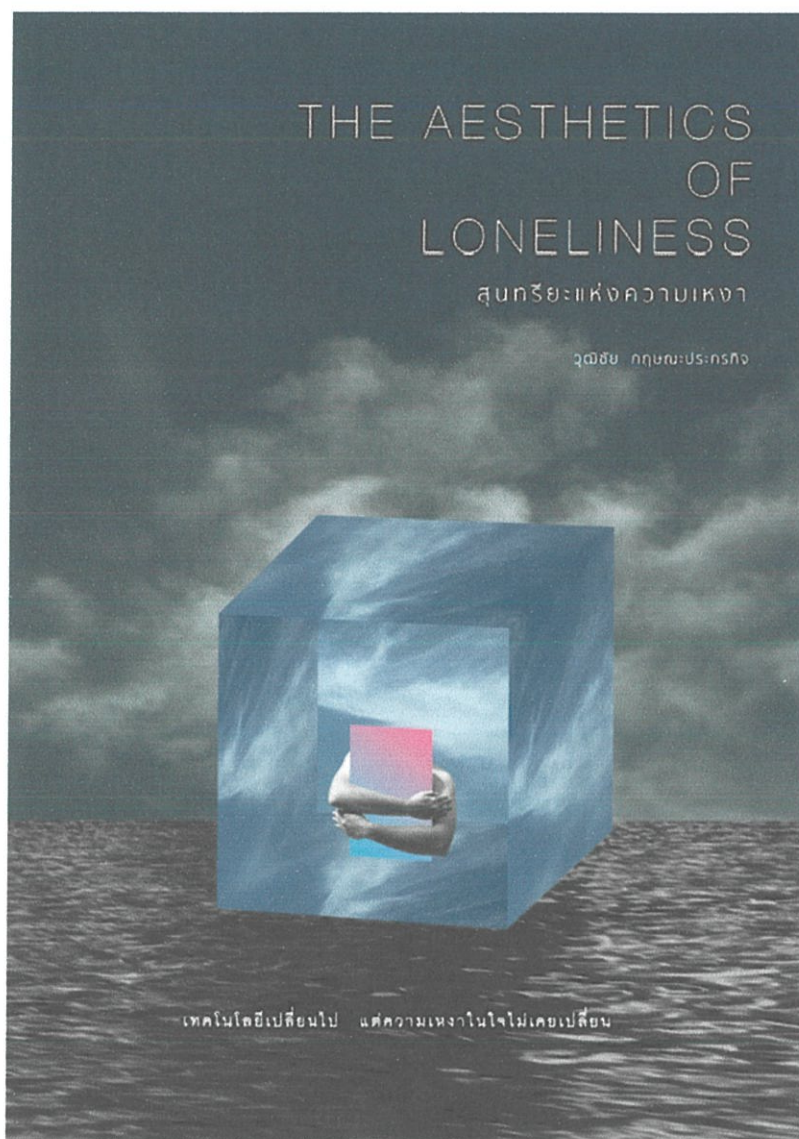
ภาพที่ 4.20 ผลงานจริง บทที่ 20 “ฆาตกรต่อเนื่อง”

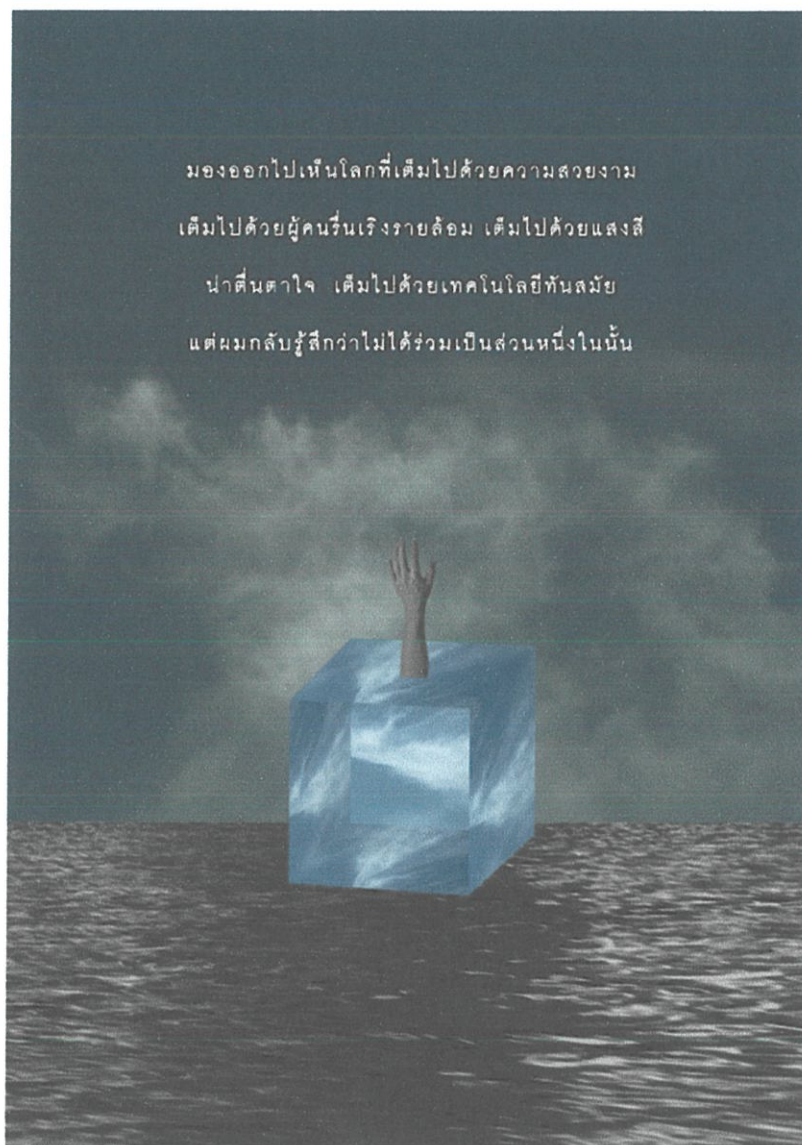
ภาพที่ 4.21 ผลงานจริง บทที่ 21 “เป็นมิตรกับตัวเอง”

ภาพที่ 4.22 ผลงานจริง บทที่ 22 “ความรัก”

ภาพที่ 4.23 ผลงานจริง ปกหนังสือด้านหน้า

ภาพที่ 4.24 ผลงานจริง ปกหนังสือด้านหลัง

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการทำงาน

จากการสร้างสรรค์ผลงานภาพประกอบหนังสือ “สุนทรียะแห่งความเหงา” ข้าพเจ้าต้องใช้ความพยายามมากพอสมควรในการตีความเรื่องราวต่างๆในบทความให้ออกมาเป็นภาพที่สามารถสื่อสารต่อผู้อ่านอย่างมีชั้นเชิง มีความสวยงามและดึงดูดความสนใจในขณะเดียวกัน ความยากลำบากส่วนใหญ่จึงปรากฏในขั้นตอนกระบวนการคิดและร่างภาพ ซึ่งมีการแก้ไขและพัฒนาแนวคิดมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน จนในที่สุดก็ได้ภาพร่างแนวคิดที่ลงตัว นำมาต่อยอดเป็นผลงานตัดปะภาพถ่าย ซึ่งผลลัพธ์ที่ออกมาค่อนข้างเป็นที่น่าพึงพอใจ แม้อาจจะยังมีจุดบกพร่องอยู่บ้างแต่โดยรวมแล้วถือว่าบรรลุเป้าหมายสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะฉบับนี้

5.2 ปัญหาที่เกิดขึ้น

ในขั้นตอนถ่ายทำเพื่อนำภาพถ่ายไปใช้ในเทคนิค digital collage ตามแบบร่างที่คิดเอาไว้ในบางภาพค่อนข้างยากลำบากในการถ่ายภาพให้ออกมาตรงตามสิ่งที่ระบุไว้ในภาพร่าง เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่ไม่เป็นใจ และสิ่งของบางชนิดค่อนข้างหายากเนื่องจากไม่มีขายตามท้องตลาดทั่วไป

5.3 แนวทางการแก้ไข

ควรมีความรอบคอบและละเอียดกว่านี้ในการร่างภาพโดยคำนึงถึงขั้นตอนในช่วงถ่ายทำจริง ๆ ควรมีการเตรียมงานที่รัดกุมกว่านี้ เพื่อให้เกิดอุปสรรคหรือความผิดพลาดน้อยที่สุด

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากกระบวนการทำงานของข้าพเจ้าตั้งแต่จุดเริ่มต้นในการหาแรงบันดาลใจจนไปถึงจุดสิ้นสุดของการสร้างสรรค์ผลงาน สิ่งเป็นจุดอ่อนในการทำงานซึ่งข้าพเจ้าตระหนักได้จากการสำรวจตัวเองคือ ยังขาดความรอบคอบและความใส่ใจในรายละเอียด จึงทำให้เกิดอุปสรรคและปัญหาเฉพาะหน้าในการทำงานมากมาย แม้ในคราวนี้จะโชคดีที่ข้าพเจ้ามีสติและไหวพริบที่ดีพอในการแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงจนผลงานออกมามีความน่าพึงพอใจ แต่ในการทำงานครั้งต่อไปข้าพเจ้าควรมีความรอบคอบกว่านี้ ใส่ใจในรายละเอียดปลีกย่อยมากกว่านี้ ประสบการณ์ครั้งนี้ข้าพเจ้าจะนำไปปรับปรุงตัวเองในอนาคต

บรรณานุกรม

วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ , 2554 , “สุนทรียะแห่งความเหงา” , สำนักพิมพ์ mars space , กรุงเทพมหานคร

วรรณกรรมสารคดี (non-fiction)

<http://ecurriculum.mv.ac.th> (สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2560)

ภาพประกอบสิ่งพิมพ์

<https://www.gotoknow.org/posts/98771> (สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2560)

COLLAGE

<http://www.sharecom.ca/greenberg/collage.htm> (สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560)

Collage Art

<http://www.visual-arts-cork.com/collage.htm> (สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2560)

Dada and Photomontage

<http://arthistoryunstuffed.com> (สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560)

Editorial Photography

<http://goo.gl/nRrsGp> (สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2560)

Edward Hopper

<http://www.edwardhopper.net> (สืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2560)

Photomontage/History and Research

<http://bit.ly/2qJy3lj> (สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2560)

PIA HAKKO . PHOTOS DECONSTRUCTIONS

<http://www.designcatwalk.com> (สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2560)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายปรีดา ลดาพงษ์ประเสริฐ
ที่อยู่	19/542 หมู่ 6 ถ.ศรีนครินทร์ ต.บางเมืองใหม่ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270
เบอร์โทรศัพท์	081-6290086
E-mail	preeda_toey@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนลาซาล กรุงเทพมหานคร ระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชานิเทศศิลป์ สาขาวิชาการถ่ายภาพ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง